National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
JAN 2 1980
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

RAHVUSVAHELINE LASTE AASTA

Nr. 93 (2632) XXVIII aastakäik — Neljapäeval, 13. detsembril 1979 — Thursday, December 13, 1979 — Üksiknumbri hind 40 senti

Balti Õhtu käenduskomisjonis neli ministrit

Ettevalmistused Balti Õhtu korraldamiseks alanud

OTTAWA (W.P.) — Balti Õhtutest on kujunemas Kanada parlamendis väljapaistev pidulik kontsert-bankett valitud parlamendi liikmete ja kolme balti rahvusgrupi esindajate osavõtul. Seekordsele pidulikule kokkutulekule on tuntuvalt väärikust tõstnud nelja valitsuse ministri kuulumine käendus-komiteesse.

Novembri kuu keskel toimus parlamendi restoranis järjekordselt VIII Balti Õhtu käendus-komitee lantsh-koosolek. Selleaastase komitee koosseis on märgatavalt muutunud kevadiste föderaalparlamendi valimiste tõttu. Endistest kolmest käendus-komitee liikmest on saanud valitsuse ministrid, kelledest L. Alexander on tööminister, J. Epp — indiaani ja põhja-alade minister ning Walter Baker, kes on koguni kolmekordne minister. nimelt sissetulekute minister, Riiginõukogu esimees ja alamkoja valitsuserakonna juht. Ühtlasi on ta peaministri asetäitjaks selle pealinnast eemaloleku puhul.

Endistest liikmetest on välja langenud errumineku tõttu senaator E. Forsey, kes oli tuntud Kanada põhiseaduse autoriteedina.

Tema asemel on nüüd komitees senaator Duff Roblin (endine Manitoba peaminister).

Kevadiste valimiste tulemusena on välja langenud alamkoja liikmed C. Allkenbrack (konservatiiv) ja Lloyd Francis ning Simma Holt (mõlemad liberaalid). Viimane oli eriti tuntud baltlaste sõbrana ja toetajana Vancuverist

Uute käendajatena alamkojast on uus tööstus- ja kaubandusminister M. Wilson ja G. Towers (konserv.), G. Parent ja D. Ethier (mõlemad liberaalid). Sellest koosolekust võttis osa ühtlasi kolm baltlasest organiseerijat, kus eesti poolseks esindajaks oli EKN abiesimees Walter Pent.

Selle aasta organiseerimise, kui ka istungi kestel peaks olema võimalik kasutada mitmeid olulisi eeliseid,

kuna W. Pent'i valimisringkonna parlamendi liikmeks on Riiginõukogu esimees ja minister Walter Baker, keda valiti selle-aastaseks alamkoja poolseks käenduskomitee kaas-esimeheks.

Senati poolseks kaas-esimeheks valiti senaator dr.S. Haidasz, kes oli omal ajal esimeseks multikultuurilisuse ministriks Kanadas.

Balti Õhtu ruumid on eelolevaks aastaks reserveeritud ja kinnitatud 20. veebruaril, seega Leedu ja Eesti vabariikide aastapäevade vahele, et sellega rõhutada kahe Balti riigi iseseisvaks saamise tähistamist. Muidugi oleksid sel puhul kohal Eesti, Läti ja Leedu konsulid Torontost.

T.E.S. Täiendukooli jõulupuul oli jõuluvana üm ber tihe laste ring, kes kartlikult oodatud külalisega vestlesid ja kingipaki vastu võtsid. Pildil väike tütarlaps jõuluvanaga, kelle kõrval on päkapikud abilisteks.
Foto: Vaba Eestlane

Valitsus taotleb kokkuhoidu

Bensiinihinda tõsteti neli centi liitrilt

OTTAWA — Kanada konservatiivide valitsuse finantsminister John Crosbie esitas Ottawas föderaalparlamendis oma esimese riigi eelarve, mis taotleb üldiselt kulude kokkuhoidmist ja riigi sissetulekute tõstmist. Uue eelarve kohaselt suurendatakse makse bensiinilt, alkohoolseilt jookidelt, tubakasaadustelt ning samuti tõstetakse tööotaoleku kindlustuse preemiaid. Opositisoonipartеide kriitikud ja majanduselu eksperdid iseloomustavad valitsuse eelarvet kui suurt muudatust Kanada majanduselus, mis toob kaasa senise lahtise käe poliitika asemel rihmapingutamise poliitika.

Autosõitjatele hakkas uus eelarve tundma andma pärast selle esitamist, kuna bensiini hind tõusis kohe 4 centi liitrilt. mis annab riigile 535 miljoni dollarilise aastasissetuleku.

1980. aastal kavatsetakse õlihinda tõsta 4 dollarit vaadilt ja pärast seda kuni 1983. aastani 4.50 dollarit vaadilt, kusjuures õlihinda tahetaakse hoida teatud määral odavamana maailmaturu hinnast.

20-st sigaretist koosneva sigaretipaki hinda kavatsetakse tõsta 2,5 cendi võrra, samuti suurendatakse 1 cendi võrra maksu õllepudelilt ja 13 cendi võrra veinipudelilt ja 11 cendi võrra viinapudelilt. Valitsus kavatseb uute sissetulekutega ja valitsuse kulutuste piiramisega redutseerida föderaalvalitsuse defitsiiti käesoleva eelarveaasta 11,2 miljardilt dollarilt 9 miljardi dollarile 1983/84. aastal.

Uue eelarve tuumaks on valitsuse energiapoliitika, millega tahetakse kärpida Kanada õliimporti 100.000 vaadi ulatuses 1985. aastaks.

Finantsminister Crosbie hinnangul paisub töötute arv 1980. aastal umbes 8,5 protsendile tööliste koguarvust ning inflatsioon tõuseb praeguselt 9 protsendilt järgmisel aastal 11 protsendile.

Grupp Balti Õhtu käenduskomitee lantsh-koosolekult. Vasakult Riiginõukogu esimees ja minister Walter Baker, P.C. M.P. — Balti Õhtu käenduskomitee kaasesimees; senaator Paul Yuzyk, mööndunud aasta senati poolne kaasesimees; Walter Pent — EKN abiesimees ja eesti poolne Balti Õhtu organiseerija.

Mässajad ei alistu Khomeini armeele

Rahvusvaheline kohus Haagis arutab Ühendriikide kaebust Iraani vastu

TEHERAN — Türgi päritoluga mässajad lükkasid nende valduses olevas Tabrizi linnas tagasi ajatollah Khomeini rahudelegatsiooni ettepanekud võitluste lõpetamiseks. Tabrizis on viimaste päevade kestel arenenud vihased ja ohvriterikkad võitlused Khomeini üksuste ja mässajate vahel. Khomeini sõjaväest on paljud sõdurid läinud mässajate poole üle, andes neile oma toetuse raadio saatejaama ja valitsushoone vallutamisel valitsusvägedelt.

Türklaste mässamine on suureks tagasilöögiks diktaator Khomeinile, kes oma valedega ja rafineeritud propagandakampaaniaga suutis organiseerida endale suure toetajaskonna, mis nüüd on hakanud lagunema.

Khomeini süüdistab türklaste ülestõusus Ühendriikide valitsust, CIA-d ja president Carterit, kes olevat türklased üles ässitanud.

Khomeini abitu viha on suunatud eriti president Carteri vastu, kes ei olevat võimeline oma vastutusrikkaid ülesandeid täitma ning keda Ühendriikide rahvas ei tohiks enam tagasi valida. Hollandis, Haagis, tuli kokku Rahvusvaheline Kohus, et arutada Ühendriikide süüdistust Iraani vastu saatkonnaametnike vangistamise pärast. Ühendriikide seisukohti kohtus esindab kohtuminister Benjamin Civiletti.

Ühendriikide välisminister Cyrus Vance viibib praegu Euroopas, kus tal on Ühendriikide liitlasriikide juhtidega olnud läbirääkimisi majanduslikkude sanktsioonide tarvitusele võtmiseks Iraani vastu.

Mainitakse, et Vance läbirääkimised on andnud positiivseid tulemusi.

Kuid samal ajal on Vance avaldanud hoiatuse Jaapanile, mainides. maksavad Iraanile kõrgeid hindaet Jaapani käitumine kahjustab sid nende õlikvantumite eest. mis Ühendriikide jõupingutusi pant- olid määratud Ühendriikidele vangide vabastamiseks. Vance kuid nüüd müüakse eistele riikikinnitas, et Jaapani õlifirmad dele.

Hoiatus Hollandile ja Belgiale

Uued võimsamad raketid NATO riikidele

BRÜSSEL — Brüsselis alganud NATO välis- ja kaitseministrite konverentsil hoiatasid Lääne-Saksamaa ja Inglismaa ministrid Belgia ja Hollandi esindajaid, et NATO riikide vaheline koostöö kannatab tunduvalt kui Belgia ja Holland loobuvad uute tuumarelvade aktsepteerimisest Euroopa kaitseks. Konverentsil tuleb arutusele Ühendriikide uute Pershing II tüüpi keskmise lennuraadiusega rakettide ja tiibrakettide paigutamine Euroopa riikide territooriumidele, et moodustada sellega tugevat vastukaalu Euroopa linnadele suunatud N. Liidu rakettidele.

Ühendriigid kavatsevad Euroopa NATO riikidele anda 600 keskmise lennuraadiusega raketti, mis oleksid vastukaaluks N. Liidu Euroopa piirkondades üles seatud SS-20 tüüpi rakettidele, mis on suunatud Euroopa suurematele keskustele ning on võimelised need rusuhunnikuteks muutma.

Prantsusmaa teatas, et ta ei võta osa sellest projektist kuid andis sellele oma igakülgse toetuse.

N. Liit on alustanud uute rakettide vastu ägedat propagandakampaaniat, mis kõige rohkem on mõju avaldanud Hollandis, kus parlament ei pooldanud uute tuumarakettide asetamist Hollandi territooriumile. Tugevaid vastuhääli on kuulda ka Belgias, kus sotsialistide poolt domineeritav valitsus tahab programmi rakendamist edasi lükata poole aasta võrra.

Venelasi häirib eriti, et uued raketid ja juhtivad tiibraketid on võimelised tabama eesmärke N. Liidu territooriumil.

Varem Euroopa pinnal selliseid tuumalaengutega varustatud rakette ei olnud, mis oleksid võimelised olnud ulatuma N. Liidu linnadeni. Lääneriigid ulatavad samal ajal rakettide programmi rakendamisega venelastele siiski lepitava käe ja NATO pakub Moskvale läbirääkimiste alustamist relvastuse üldiseks vähendamiseks.

HÄID PÜHI SOOVIDES Akadeemiline Kodu korraldab

Caprikornus Jõulupuu

reedel, 21. detsembril kell 8 õ. Tartu College'is

Sissepääs $8.— — kõik sissearvatud

Tantsuks ja kuulamiseks KAJA ORKESTER

TORONTO EESTI BAPTISTI KIRIK
883 BROADVIEW AVE.

Jõulumuusikat küünlavalgel

Pühapäeval, 23. detsembril 1979
kell 6.00 õhtul

SEGAKOOR, NOORTEKOOR, SOLISTID ★ KÕNE: E. TOOMPUU

Uuendage „Vaba Eestlase" tellimine 1980. aastaks!

Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — tellige „Vaba Eestlast"

Tellimiskupong lk. 3

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St. Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $35.—, poolaastas $19.50 ja veerandaastas $10.50, kiripostiga aastas $56.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $38.—, poolaastas $21.— ja veerandaastas $11.—. Kiripostiga USA-s: aastas $61.—, poolaastas $32.50 ja veerandaastas $17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $72.—, poolaastas $36.— ja veerandaastas $19.—.

Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 45 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Ühendriikide õõnestajad

Üksikisikute võimeid ning vaimset ja füüsilist tugevust hinnatakse selle järele, kuidas nad raskustes, pingutavates ja ohtlikes olukordades käituvad ja raskustele reageerivad. Sedasama võib öelda ka riikide ja rahvaste kohta, kellede edu kriitilistes situatsioonides on tihedalt seotud rahva ja selle juhtkonna kindla ja üksmeelse hoiakuga, mis peab eelkõige silmas üldrahvuslikke ja riiklikke huvisid ja unustab selle kõrval isiklikud ja klikihuvid.

Ühendriikide rahvale ja juhtkonnale on praegune Iraani terroristide väljapressimiskampaania pantvangide võtmisega erakorraliselt suureks katsekiviks ning praegusest ummikust välja pääsemine ja komplitseeritud kriisi lahendamine ei ole ainuüksi presidendi, valitsuse ja Kongressi ülesandeks vaid neile peab oma toetuse andma kogu rahvas, iga üksikisik, iga inimene — olgu tema positsioon ühiskonnas suur või väike, tähtis või tähtsusetu. Loomulikult peavad selle hoiaku andmisel kõigile eeskujuks olema üldtuntud juhtivad isikud, kellede kohustused riigi ja rahva vastu rahvuslikes ohuolukordades on eriti suured ja kaalukad.

Ameeriklased tegid Vietnami sõja ajal selle suure vea, et nad andsid ekstremistlikele ja radikaalsetele elementidele vaba voli tegutsemiseks, kes kasutasid ära Ühendriikides valitseva ülidemokraaliku süsteemi ja suured vabadused ning ässitasid suure osa rahvast valitsuse ja sõjaväe juhtkonna vastu, mille tulemusena Ühendriikide sõjalisi pingutusi õõnestati ja nõrgestati, mis oli ka kõige suuremaks sõja kaotamise põhjuseks. Võiks arvata, et Ühendriikide rahvas on sellest tagasilöögist midagi õppinud ja tulevateks ohupäevadeks tarkusi tallele pannud, kuid mitmesugused poliitikute ja erifraktsioonide reageeringud lasevad kahjuks oletada, et Iraani kriisi ajal lööb uude astjasse pandud vana kali uuesti käärima, mille tagajärjeks on Ühendriikide valitsuse ja presidendi jõupingutustele vastu töötamine ja Ühendriikide huvide kahjustamine.

Nii kummaline kui see ka on kuid president Carteri algatuste üheks silmapaistvamaks õõnestajaks Iraani kriisi lahendamisel on demokraatide partei üks presidendikandidaate senaator Edward Kennedy, kes mõrvarite ohvriks langenud oma kahe venna eeskujul on alustanud hästiorganiseeritud valimiskampaaniat Valgesse Majja pääsemiseks. Senaator Kennedy, kes eriti on pidanud vajalikuks rünnata praegust president Carterit tema tagasihoidlike juhtimisvõimete pärast, on teinud nüüd Iraani pantvangide kriisist endale lööknumbri, süüditades president Carterit saamatuses ja heites talle ette, et ta lubas Ühendriikidesse tulla Iraani shahhil, kes Kennedy sõnade kohaselt „on juhtinud maailma ajaloo ühte vägivaldsemat rezhiimi". Kui kriitikud Kennedyle ette heidavad, et ta mängib 50. pantvangiks võetud ameeriklase eluga oma poliitilistes huvides odavat mängu, siis on see eteheide väga tagasihoidlik. Kennedy, kes miljonäripojana juba varem mitmel korral on kritiseerinud maailma parempoolseid rezhiime kuid on väga ettevaatlik ja reserveeritud olnud oma kommentaarides punaste diktaatorite hindamisel, on tegelikult rakendanud enda selliste väidetega Iraani fanaatiliste diktaatori Khomeini vankri ette, mida Iraani praegused juhtivad ringkonnad ja sealne ajakirjandus osavalt ära kasutavad, kirjeldades Kennedy naiivseid väiteid, mis väljendavad muide ka tema ajalooliste teadmiste nõrka tagapõhja, Ühendriikide juhtivates ringkondades valitsevate suurte lahkhelidena. Selline Kennedy „valimiskampaania" on tegelikult riigi ja rahva huvide vastane toiming ja senaator Kennedyl ei oleks enam mingit põhjust mööda Ühendriike ringi sõita, oma suuri „juhtimisvõimeid" esile tõsta ning oma pilku Valge Maja poole suunata.

Kuid kõrvuti Kennedy kõrvalhüpetega on Iraani kriis esile toonud ka teisi dramaatilisi katseid Ühendriikide presidendi ja valitsuse jõupingutuste nurja ajamiseks pantvangide kriisi lahendamisel. Nii saabus Teherani mingisugune kummaline ameeriklaste delegatsioon, nende hulgas kaks Kansase ülikooli õppejõudu, kes avalikult toetavad diktaator Khomeini hullumeelseid ja rahvusvahelisi seadusi pilkavaid ja ignoreerivaid samme ning kinnitavad, et Teheranis vangistatud Ühendriikide saatkonna personali tuleks kohelda kui spioone.

Kõiki neid lugusid jälgides tekib paratamatult küsimus — kas Ühendriikides tõesti ei leidu seadusi riigi ja rahva huvide õõnestajate vastu võitlemiseks ja selliste „õppejõudude" paigutamiseks trellidega varustatud „ülikooli" seinte vahele? Kui selliseid seadusi ei ole, siis tuleks need kiiresti rakendada, sest ka demokraatlikul süsteemil peavad olema kaitsevahendid oma eksistentsi kindlustamiseks. Või tüüririvad ameeriklased ka praeguse Iraani kriisi lahendamisel abitult karidele, mis võib lõppeda Vietnami draamale sarnaneva tragöödiaga?

K.A.

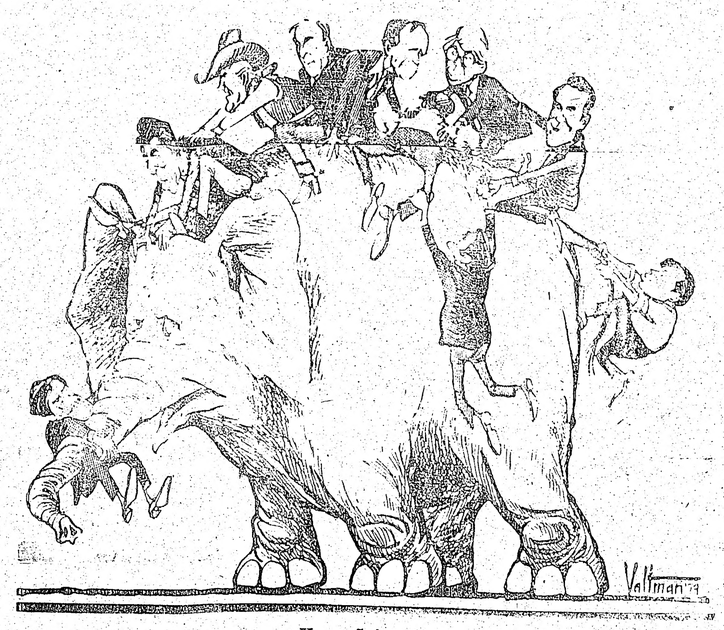

Kas mõni veel?

Kas USA on kaotanud oma suure mõjuvõimu?

Ameeriklased ei suuda lahendada Iraani pantvangide kriisi

WASHINGTON (VE kirjasaatjalt) — Ameeriklaste vägivaldsest kinnipidamisest Teheranis alguse saanud suur tüli, nõndanimetatud Iraani kriis on hõlmanud esikoha USA masskommunikatsioonivahendite kirjutustes ja programmides. Sellekõrval on hoopis tagaplaanile jäänud seni kõige olulisemaks Ühendriikide välispoliitiliseks probleemiks peetud strateegilise ründerelvastuse piiramise lepingu, SALT II küsimus. Nüüd on aga selgunud, et selle lepingu lõplik kinnitamine USA senati poolt lükkub edasi eelolevale talvele. See on suureks tagasilöögiks Carteri administratsioonile, kuna Washingtonis oodati SALT II lepingu ratifitseerimist senati poolt juba sügisel, hiljemalt novembri lõpuks.

Möödunod suvel Viinis Jimmy Carteri ja Leonid Brezhnevi poolt allakirjutatud SALT II leping nõuab enne jõustumist kinnitust USA senati poolt kahekolmandikulise häälte-enamusega. Senati vastavate komisjonide — nimelt välissuhete komisjoni ja relvajõudude komisjoni — poolt korraldatud arutlusistungitel vaagiti SALT II lepingut igakülgselt ja põhjalikult, kutsudes selle kohta aru andma ja arvamusi esitama nii selle pooldajaid kui selle vastaseid.

On ju tegemist poliitiliselt haardeulatuselt veelgi põhilisema ja ulatuslikuma küsimusega kui ainult strateegiliste tähtsusega ründerelvade osas tasakaalu loomine Ameerika Ühendriikide ja Nõukogude Liidu vahele.

Kahe suurvõimu vaheline kokkulepe relvastusküsimustes tähendab ka uut sammu rahvusvahelise pingelõdvenduse, nn. detente, arengus ja lepingute jõustumine markeeriks rahuliku kooseksisteerimise poliitika jätkumst.

SALT lepinguga pole aga siiski nõus üsna paljudki ameerika poliitikud, kes kardavad sellest Ühendriikide kaitsevõime ohustamist ja USA mõjuvõimu veelgi vähenemist rahvusvahelises ulatuses. Samuti on lepingu vastu need, kes ei usalda Moskva valmidust sellest kinni pidada.

Siis kui SALT II lepingu väärtuses kahtlejate ja selle vastaste kritiseerivad hääled senati komisjonide aruteludel liiga tugevaks muutusid, sooritas Carteri valitsus osava taktikalise manöövri ning tuli vastu mitmelt poolt esitatud soovidele suurendada järgmises riigieelarves sõjaliseks ja kaitse otstarbeks tehtavaid rahalisi kulutusi.

Mitmed äraootaval seisukohal olevad senaatorid olid nimelt ütelnud, et nad saavad ainult siis SALT II lepingu poolt hääletada, kui samaaegselt valitsus suurendab Ühendriikide relvajõudude võimsust ja efektiivsust.

Carteri valitsus tuli neile vastu ja tõmbas nad endaga ühtlasi kaasa.

Pärast seda kui USA senati välissuhete komisjon otsustas hääleenamusega üheksa kuue vastu SALT II lepinguteksti ainult väiksemate muudatustega kinnitada ja selle edasi saata üldiseks debatiks tervele senati koosseisule, hakkaski juba kuuldavale tulema hääli, et lepingu küsimuses on mäest üle saadud ja et selle heakskiitmine ning ratifitseerimine senati poolt on ette näha.

Siis aga segasid end vahele välispoliitilised sündmused. Kuuba saarel tehti kindlaks Nõukogude Liidu lahingulise kooseisuga paarituhandemehelise sõjaväeosa paiknemine. Kuigi see üksus iseenesest ei kujuta endast mingit ohtu Ameerika Ühendriikide julgeolekule, juhtis see üldsuse tähelepanu asjaolule,

et kohe USA külje all paikneb vaenulik riik, mida venelased kasutavad oma baasina ja mis sellisena moodustab küllaltki tõsise potentsiaalse ohukolde — ja seda mitte ainult Ühendriikide vastase võimaliku sõjalise baasina, vaid platvormina kommunistlike revolutsiooniliste liikumiste edendamiseks Kariibi mere saareriikides ja Kesk-ning Lõuna-Ameerikas.

Ameerika rahva seas tekitas mõtlemapanevat hämmastust ka see asjade käik, kus alguses Washington küllaltki krõbedas toonis nõudis Kuubal paikneva nõukogude üksuse laialisaatmist ning kui venelased sellele nõudele vastu seisid, siis anti Washingtonis ise järele, lastes kogu probleemi tasapisi päevakorralt kaduda. Paljudki tegid sellisest asjade käigust järelduse, et Ühendriikidel puudub kas jõud või tahe oma poliitika läbisurumiseks isegi enda lähedases piirkonnas.

Ja siis plahvatas teade Ühendriikide saatkonna okupeerimisest Teheranis ning saatkonna ametnike pantvangideks haaramisest. Edaspidine asjade käik on kõigil reljeefselt silmade ees, koos kõrvalnähetega USA saatkondade ründamise näol Pakistanis ja Liibüas.

Silmade ees on ka Ühendriikide võimetus midagi efektiivset korda saata prestiizhilt piinliku ja rahvusvaheliselt situatsioonilt komplitseeritud olukorra likvideerimiseks.

Mitte ainult rahva hulgas, vaid ka muidu üldiselt liberaalses ajakirjanduses tõstatakse küsimus — kas Ameerika Ühendriikide mõjupositsiooniga maailmas pole midagi viltu? Kas Washingtoni leplik poliitika rahvusvahelistes suhetes pole mitte viinud respektipuudusele USA suhtes muu maailma poolt? Selline senist poliitikat küsitlev õhkkond ei ole ilmselt soodne Moskvaga sõlmitud SALT II lepingu kinnitamise arutelule senatis. Seepärast otsustaski demokraatide enamusrühma liider, senaator Robert C. Byrd, SALT debati järgmisele aastale edasi lükata.

Postimehed nõuavad kahte uut puhkepäeva

OTTAWA — Canadian Union of Postal Workers hääletas 93,4%-liselt ametiühingu uute lepingunõudmiste poolt, tegi möödunud neljapäeval teatavaks ametiühingu president Jean-Claude Parrot, kes ütles, et see tulemus näitab selgelt, et postimehed on valmis jätkama oma võitlust õiguse eest.

Ametiühing alustas selle tugeva volitusega uue kokkuleppe läbirääkimisi, et jõuda kollektiivsele kokkuleppele, mis peaks lahendama postiga seotud probleeme.

Ametiühingu uute nõudmiste hulgas on kaks lisa puhkepäeva, topelttasu ületundide eest ja paremad tööolud. Postiteenistujate ajalehes ei olnud sõnagi öeldud töötasu suurendamise nõudeist.

Parrot ütles, et ametiühing avaldas oma nõudmised ajalehes selleks, et hoiduda arusaamatusist posti ja publiku vahel, nagu johtus möödunud aastastel lepingu läbirääkimistel. Praegune kokkulepe lõpeb käesoleval 31. detsembril.

Veel on lahendamata ametiühingu presidendi kohtuasi, kes pärast ühepäevast vanglas olemist pääses ülemkohtusse edasikaebamise tõttu jälle vabaks.

Liibüa maksab USA saatkonnahoone korrastamise eest

WASHINGTON — Liibüa valitsus on teinud ameeriklastele teatavaks, et hiljuti purustatud USA saatkonna hoone korrastamise ja parandamise kulud kannab Liibüa valitsus. Samal ajal anti ka lubadus, et tulevikus antakse saatkonnahoonele rohkem kaitset. Viimane kinnitus siiski ei suutnud veenda USA ametivõime ja seni pole mingit seisukohta võetud, kuidas on diplomaatiliste suhete korraldamisega. Ameeriklasil on usaldamatuseks põhjust, sest nagu nüüd on selgunud, oli saatkonna hoone rüüstajate hulgas ka sõjaväe vormis mehi.

Iraani kriis on maksnud Kanadale sajad miljonid dollarid

TEHERAN — Iraani revolutsioon on läinud maksma Kanadale mitmed sajad miljonid dollarid kaotatud ärivahekordades. Kanada võib veel kaotada 119 miljonit dollarit, kui Iraani religioosne junta teostab oma ähvarduse, jättes maksmata kõik välisvõlad.

Kanada saatkond on teinud korduvaid järelpärimisi Iraani valitsusele ja Iraani Keskpangale selle 119 miljoni dollarilise garantiilaenu asjus, mille föderaalvalitsuse juures olev Export Development Corporation maksis Kanada kompaniide projektideks Iraanis.

Kommentaarid

Möödunud nädalalõpul toimusid Torontos ESTO-80 festival-gala treeningpäevad. Leida Leesmentil oli kaasas Malmö tüdruk, kes kõik kavas olevad harjutused stiilipuhtalt demonstreeris, mis siis videolindile võeti, et nende järgi hakata õpetama seda võimlejate hulka, kes on lubanud end Stokholmis peetavaist pidustusist osa võtma.

Pärast Jäästaadioni saamist on tulnud kõik valmis olnud kavad ümber korraldada, kuid seda paparemuse poole, sest staadion pakub suuremaid võimalusi kujunduseks ja on pealegi veel esinejaile kasulikum teise etneduse vältimisega. Nüüd näib olevat ees otsesed tööpäevad, et juba koostatud kava stiilipuhtaks ja efektikülla-seks kujundada, et haarata oma rahvast ja võõrrahvustest külalisi.

Toronto treeningpäevad ja hilisem seminar on nüüd aluse pannud, kuid see on imetluse äratanud nende hulgas, kes sellega nende päevade ajal said tutvuda. L. Leesment on oma rohked esinemiste kogemused suutnud koondada selliseks esinemisvormiks, mis igat vaatlejat seob ja kaasa haarab.

Veel pole täpselt teada kui palju on Torontost minejaid, kuid võib-olla suureneb see arv, kui nähakse milline see kava on, millele on võimaluş omapoolse osavõtuga veelgi suuremat efektsust anda. Võimlejate koreograafiline kujundus on nende fragmentide põhjal juba lootustäratav ja ootusivalmistav selle tõellse esinemisõhtu puhuks.

o

Kodumaal toimus Kirjanike Liidu aastakoosolek. 21. nov. peetud koosoleku teemaks oli kirjaniku sotsiaalne roll. Prof. H. Peep pidas ettekande „Kirjanik ja meie sajand". Teine ettekanne oli ENSV Kirjanike Liidu esimehelt Paul Kuusbergilt, kes andis põhjaliku ülevaate viimase aasta jooksul tehtud tööst ja mõnevõrra ka eelseisvaist üritusist.

Kirjaniku sotsiaalne roll on läbinisti kommunistliku partei eeskirjade kohane „loovtöö", mis tegijalle antud. H. Peep ütleb, et „Nõukogude Liidus ja sotsialismimaades kuulub sõnakunsti sotsiaalse väärtuse hindamine otse enesestmõistetavalt", „ega kutsu esile mingeid kõhklusi". Samuti lähtuvat kodanliku maailma „progressiivsed kriitikud sotsioloogilisest interpreteerimismeetodist".

See olevat muidugi üldistus, kuna juba mõnda aega ei saa H. Peep lahti tundest, et eesti ilukirjanduslik proosa on tunnetuslikult väheaktiivne (sotsiaalsel alal). Mitmesugused pool- ja ebatõed on devalveerinud kirjanike tunnetustahet, vähemalt universaalsemate probleemide lahkamisel. Mõni aasta tagasi oli vähemalt luules ja nooremate proosas taotletud suurt, paiguti vägisõnalist hinnangut kõiksusele ja inimese osale selles, siis viimase aja kirjanduses hakkavat tüütavalt peale suruma olmeaine. (Olme = olukord, elukond). Olme kujutamisobjektina, olmelised karakterid oma sisemaailmakestega, olmeline autoripositsioon mugava jutustajapoosiga. Olevat häiriv, et subjekt on muutumas objektiks.

Kirjanike ainemaailm olevat selline, et olud lükkavad mehed jooma või muutuma printsiibituiks karjeristideks, olud ajendavad naisi mitme mehega lapsi saama või rutiinile oma unistused ohvriks tooma, olud suruvad tahte ja mõtte nii pisikesteks, et need mõjuvad naeruväärseina. Vist on need olud siiski nii tugeva keskkondliku mõjuga, et kirjanikud ei saa neis oludе viletsusis unistada kommunismi võidust ega mängida oma sotsiaaiset rolli. Viletsuse ja puuduste kullavärviliseks võõpamiseks, kus iga kolhoosnik on (töö)sangar joomasangarluse asemel, oleks ikkagi marksistliku utoopia unistuseks.

Kirjanduslik tehnika olevat mõneti rafineeritum kui eelmisel kümnendil, olevat isegi huvitavaid

(Järg lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

15. ja 16. dets. dr. T. Sauks, tel. 461-0912.

22. ja 23. dets. R. Pahapill, tel. 921-7777.

Haapsalu koolide õpilaste kokkutulek

Möödunud reede õhtul toimus Eesti Maja kohvikus Haapsalu koolide vilistlaste ja õpilaste kokkutulek, millest paarkümmend endist õpilast osa võtsid, et sellega tähistada oma kooli 61. aastapäeva ja tänavu 700-aastaseks saanud Haapsalu linna juubelit.

Õhtusöögile järgnevas lühemas kavalises osa esitas E. Aleve lühikese Heino Jõe poolt koostatud ülevaate Haapsalu saamisloost ja arengust seitsme sajandi jooksul.

Teisena andis E. Soomet mõningaid iseloomustusi N. Liidu okupatsiooniaegseile Haapsalu kooli õpilasalmanahhidele, mis viimastel aastatel aga pole enam ilmumisluba saanud. Ta leidis õpilastöödes küllaltki palju iseseisvat mõtlemisvõimet, mis tõenäoliselt ei meeldinud võimudele.

Lõpu eel küsitleti koosolijate arvamust, kas on soovi sellesarnaste kokkutulekute korraldamiseks ka tulevikus, millega kõik nõustusid, et omavahelisi sõprussidemeid säilitada ja meenutada kunagist kooliaega ja koolilinna Haapsalut.

Möödunud aastal tähistati suurema osavõtjaskonnaga Haapsalu koolide 60. aastapäeva. Nii eelmise kui ka tänavuse koosviibimise korraldajaks on olnud R. Marley, kellele osavõtjate poolt avaldati aplausiga tänu.

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

süzheid. Ometi jätvat need muganejate ja vaid bioloogilist elu elavatest antikangelastest ängistava mulje. Tekkivat küsimus, kas siis selline ongi meie päevade kirjandus ja meie aja kangelane?

Kuna kirjanduse sotsiaalse tuumakese määravat kunstniku sotsiaalne südametunnistus, talent ja eruditsioon määravat aga ära, millist oodatud ja võimalikest rollidest ta võiks täitma asuda, siis olevat terve rida kirjanduslikke tüüpsituatsioone, mis tulenevat kirjaniku hetketunnetusest ja mingi sotsiaalse grupi vaimsest tellimisest. See sotsiaalne grupp ei ole aga sotsialistliku maailmavaatega.

Need spetsiaalsed grupid nõudvat läänelikke aineid ja kujundavat niiviisi tarbimisühiskonna, kus eelistatavamad on dekadentliku lääne eeskujud. Nii olevat ka tänapäeva eesti kirjanduses seda aktiivset alget vähe, mis rahva elujõudu tugevdavad ja aitaksid tunnetada tegelikkust. Kuigi eesti kirjanduses on mõned teemärgid selles suunas, siis kui kaua saadakse end lohutada ilmuvate raamatute massis üha ilmsemalt kõlava tuima olme ja teeservale astumise apoloogiaga.

Ja lõpuks pidi kirjandusteadlane veel rõhutama, et kirjanik, kes oma rahva saatust kujundada tahab, peab olema ajastu südametunnistus, peegel ja heerold. See väide on kindlasti õige ja selle järel tõenäoliselt praegune kodumaa kirjandus ongi käinud, aga kui nõukogude ajastu on nii vilets, milleks siis nõuda selle peegeldusena midagi eriti ideaalset. Partei käsk on alati olnud nõukogude kirjaniku südametunnistuse heeroldiks shakespeareliku kas „olla või mitte olla", kas kirjutada või mitte valikuvabaduses.

Festival-gala efektsemaks võimlemiseks on variatsioonid pallidega. Pildil osa harjutuspäevadest osavõtjaid harjutamas, vasakult esimene Reet Altosaar, kes on üheks võimlemise treeneriks Torontos.
Foto: Vaba Eestlane

BATUN'i aktsioon märgukirja levitamiseks

45-e Balti riikide kodanike memorandum saadetakse kõigile LRO liikmesriikide saatkondadele

NEW YORK (RL) — Noorema ja keskmise generatsioonide baltlaste võitlusorganisatsioon BATUN — Balti Apell ÜRO'le — peakorteriga New Yorgis, on läbiviimas aktsiooni, mis levitaks 45-e Balti riikide kodanike memorandumit kõikidele ÜRO liikmesriikide saatkondadele maailmaorganisatsiooni juures. Teatavasti tehti kõnesolev memorandum avalikuks lääne ajakirjanikele 23-ndal augustil Moskvas, milline kuupäev oli Molotov-Ribbentropi paktile allakirjutamise 40-nes aastapäev. Memorandum nõudis Hitleri ja Stalini tookordse tehingu tühistamist, kuna, mis puutub Balti riikidesse, on see ikka veel tänase päevani jõus, ja Balti rahvuste enesemääramise õiguse taastamist.

Balti vabariikide akrediteeritud diplomaatilised esindused Ühendriikide valitsuse juures toimetasid edasi juba oktoobri kuu keskel ÜRO peasekretär Kurt Waldheim'ile kõnesoleva memorandumi venekeelse originaalse teksti, mis oli hiljuti saanud tervikliikult lääände ja selle ingliskeelse tõlke. BATUN'i nüüdne aktsioon tagab memorandumi leviku ka kõikidele ÜRO liikmesriikide saatkondadele, kas üleantuna BATUN'i esindajate isiklikel kohtumistel diplomaatidega või kirjateel.

45-e Balti riikide kodanike memorandumi tekstile ja sellega kaasnenud toetusapellile nimekate Moskva dissidentide poolt, eesotsas Nobeli rahupreemia laureaadi akadeemik Andrei Sahharoviga,

on BATUN lisanud omapoolse diplomaatilistele tavadele vastava saatekirja ja ühelehekülgelise seletuse kahe sündmuse kohta, mis on toimunud pärast memorandumi avalikuks tegemist augustis.

Kõigepealt öeldakse BATUN'i seletuses, et oktoobrikuu alul jõudsid lääne teated, et Leedus on kogutud ümardatult 35.000 allkirja memorandumi toetuseks. Sarnast avaliku arvamuse ilmingut N. Liidu piirides nimetatakse BATUN'i poolt pretsendendituks, mida on äärmiselt raske läbi viia selle riigi poliitilises õhkkonnas. See näitab, et Balti rahvaste tunded enesemääramise küsimuses on selgepiirilised.

Teise asjaoluna tõstab BATUN esile oma lisaselgituses LRO liikmesriikide saatkondadele paavst Johannes Paul II kõne lõpulaused ÜRO Peaassambleele 2. oktoobril paavsti kiilaskäiku jooksul Ühendriikidesse: „Ma loodan, et kõik rahvused, ka kõige väiksemad, isegi need kes veel ei naudi täielikku suveräänsust, ja need kellelt see on vägivaldselt röövitud, saavad kohtuma täies üheõiguslikkuses teistega Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis. Ma loodan, et Ühinenud Rahvad saavad jätkuvasti ikka olema rahu ja õigluse ülimaks foorumiks, tõeliseks rahvaste ja üksikisikute vabaduse paigaks nende igatsuses parema tuleviku järele." BATUN kommenteerib, et paavsti üleskutse annab veelgi kaalu juurde kõnesolevas 45 Balti riikide kodanike memorandumis väljendatud nõudele, et ÜRO võtaks arutlusele Balti riikide iseseisvuse taastamise, mis on nelt „vägivaldselt röövitud." BATUN oma lisaseletuses väidab, et see Johannes Paul II poolt sõnastatud vihje kehtib selgelt Eesti, Läti ja Leedu kohta, kuna need on ainukesed Rahvasteliidu liikmesriigid, kes ei ole ka selle õigusjärglase Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni liikmed.

BATUN'i delegatsioonid üritavad külastada isiklikult vähemalt ühte osa 150-nest ÜRO liikmesriikide saatkonnast New Yorgis. Kanada saatkonna diplomaat näiteks, kes võttis vastu BATUN'i esindaja Juta Ristsoo-Juksi,

oli vägagi teadlik balti küsimustest ja oli ka informeeritud kõnesoleva 45-e kodaniku memorandumi olemasolust.

Lahketest vastuvõttudest senini tuleks veel nimetada neid mis toimusid Austraalia ja Jaapani ÜRO saatkondades asetleidnud küilaskäikude jooksul. BATUN'i aktsiooni, mis ei ole kerge nii-kui-nii, on viimaste päevade jooksul mõnevõrra komplitseerinud Iraani ja USA vaheline kriis, mis on arusaadavalt domineerimas ka ÜRO õhkkonda.

Juuresolev „Vabadusraadio" tarvis kirjutatud skript on seekord kasutusel ka kui BATUN'i pressiinformatsioon lahkeks kasutamiseks eesti pagulasajakirjanduses.

BATUN'i eesti sektsioon

ADVOKATFIRMAN ERVIN PANG AB
Wahrendorffsgatan 8, S-111 47 Stockholm, Sweden
Tel. 08/21 80 50 või 21 70 30

OTSIB

seaduslikke või testamentaarseid pärijaid alljärgnevatele eesti soost isikutele:

BROCKHAUSEN, GEORG	OIDEKIVI, VASILI
GROSS, MÄRT	ORIK, ADO
GROSSBERG, MARI	PALGI, DANIEL
HOLLAND, JOHAN	PARE, JOHAN
HÄRM, JÜRI	REINHOLD, KARL
JOHANSON, KARL	ROSENTHAL, EDIT
KARTAU, JULIA	ROSS, EDUARD
KEERNIK, ADOLF	ROSSMAN, PAUL
KIVISTIK, JAAN	RÄTSEP, MIHKEL
KOPPEL, KARL	SEGLIN, EEDERT
KÄBI, JOHANNES	SIMSIVART, JÜRI
KÜMMEL, SERGEI	SOOSAAR, TÕNIS
LEISMAN, MARETTA	TILK, JAAN
LILIENTHAL, ARNOLD	TISS-TEESAAR, HANS
LOBJAK, (HANS) JAKOB	TOMSON, ALBERT
LUCKMAN, ALEKSANDER	TOMSON, PEET
LUIGA, JOH.	TRUVE, VILLEM
MÄNNIK, JAAN	UNT, ALMA
OBERG, LUDVIG	WEIZENBERG, EMMA

Teatada: advokaat Ervin Pang, jur.kand. Ethel Pang või sekretär Inga-Brita Larsson.

Advokaadifirma võtab rahvusvahelisi asjaajamisi eesti, rootsi, inglise ja saksa keeltes.

Toronto rootslased tähistavad Lucia-päeva

Toronto rootslased ja eestirootslased pühitsevad igal aastal Rootsis väga populaarset ennejõulust Lucia-päeva. Tänavu toimub Torontos kaks Lucia-pidustust, üks neist Eesti Majas ja teine Toronto Rootsi Luteriusu koguduse korraldusel. Viimane on laupäeval, 15. detsembril kell 6 õhtul Maurice Cody Hall'is, 195 Bloor St. East. Rootsi koguduse Lucia'ks on tänavu Noarootsist põlvenevate vanemate tütar Kristine Ahlberg.

Nagu õp. Tõnis Nõmmik ütles, oleks sellisest koosviibimisest osavõtt kasulik neile, kes tahavad oma kunagist rootsi keelt enne tuleval suvel toimuvat ESTO-80 pidustusi värskendada.

Teadaanne pensionäridele

Klubi jõulu-koosviibimine toimub neljap., 20. dets. kell 2.30 Eesti Maja suures saalis, millest klubi liikmeil koos külalistega palutakse osa võtta.

JUHATUS

GM
REIN KOPPEL
CHEVROLET • OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD.
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

Valve Andre uuesti Tagore Lektoraat Sihtasutuse presidendiks

1975. aastal asutati Torontos kuulsa india poeedi ja filosoofi — Nobeli laureaadi Rabindranath Tagore elutöö mälestuseks „Rabindranath Tagore Lectureship Foundation", mille eesmärgiks oli ja on sälitada, elustada ja austada Tagore panust inimkonna vaimsele arengule.

Sihtasutuse esimene esimees prof. B. K. Matilal kutsuti järgmisel aastal Oxfordi ülikooli filosoofia õppetoolile. Sihtasutuse uueks esimeheks kinnitati Valve Andre. Prof. Matilal jäi edasi Sihtasutuse Komiteesse vahendusliikmena Inglismaal.

Hiljuti leidsid aset uue juhatuse valimised järgmiseks kaheks aastaks. R. Tagore Lektoraat Sihtasutuse presidendiks valiti uuesti Valve Andre. Teda abistavad uues juhatuses dr. Paul Weinzweig abipresidendi ja peasekretäri positsioonis, Toronto ülikooli usuteaduse professor Joseph O'Connel laekurina ning R. K. Ray vahendussekretärina. Prof. Matilal, kes momendil samuti viibib Torontos, lubab oma jätkuvat kaastööd Komitee liikmena Inglismaal.

Sihtasutuse 15-liikmelisse Nõukogusse kuulub nimekaid haridustegelasi, õpetlasi ja kirjanikke.

Rabindranath Tagore sündis 1861. a. Kalkuttas, Indias. Terve oma elu veetis Tagore kirjutades ja töötades inimkonna ühtsuse heaks, visualiseerides maailma, kus kõik kultuurid võiksid kohtuda — kultuurilises universaalsuses.

Tagore looming on ka Eestis tuntud ja hinnatud. Tagore kuulsad luuletuskogud „Gitandzali" ning „Aednik" on haaravalt elamuslikud.

Rabindranath Tagore suri 7. aug. 1941. a., kuid tema kultuuripärand on jätnud kustumatud jäljed kogu maailma vaimsele palgele.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

Galileo puhastatakse ketserlusest

ROOMA — Peaaegu 350 aastat pärast seda, kui inkvisitsioon mõistis hukka Galileo ta õpetuse eest, et maakera ei ole universumi keskus, on nüüd paavsti nõukogu hakanud tema nime ketserluse pitseri alt puhastama. Galileo pidi pärast kahepäevalist piinamist oma õpetuse tagasi võtma ja määrati piiramatuks ajaks vangistusse.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$35.—	$38.—
Poolaastas	$19.50	$21.—
Veerandaastas	$10.50	$11.—

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$56.—	$61.—
Poolaastas	$30.50	$32.50
Veerandaastas	$16.—	$17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $72.—, poolaastas $36.—, veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 45 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „ ... " .... 19 . Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

(Järg lk. 3)

ARMAST EMA, VANAEMA JA VANA-VANAEMA

THERESE LEPIK'ut

neiuna Väli

sündinud 10. juunil 1891 Kuressaares
surnud 11. detsembril 1979 Torontos

mälestavad kurbuses

poeg ARVID perekonnaga
poeg HARRY
tütretütar ANNE SOHLSTRÖM perekonnaga

KODUMAAL LAHKUNUD KALLIST ÕDE, EMA, VANAEMA JA VANA-VANAEMA

JULIA LAASMAA'd

neiuna Grünfeldt

mälestavad kurbuses

tütar ELLA perekonnaga
poeg PEETER perekonnaga
vend SERGEI perekonnaga
õde EFROSINA abikaasa, lastega ja lastelastega
õde KLARISSA lastega
Eestis
õde LYDIA abikaasaga
õde LAFIIRA abikaasa ja lastega
õde ANNA lastega
Torontos

Kustund päiksesära Sinu silmadest,
Jumal viis Sind ära kurja ilma seest!
Puhka rahus kallis Juuli!

KALLIST KAUAAEGSET PEREKONNASÕPRA

THERESE LEPIK'ut

mälestavad leinas

HELJO ja RONALD MUUL perekonnaga
VALJA ja RAIMOND VILDE perekonnaga
KATRIN ja AIN VAHI
ANNE ja ENNO AGUR

SURMA LÄBI LAHKUNUD KALLIST

ERIKA LEHELA't

mälestab

KIIRA OLLEN New Yorgis

SÜGAVAS LEINAS MÄLESTAME KALLIST

THERESE LEPIK'ut

LAINE ja KARL LOORAND perekonnaga
MAIMU ja EDUARD LIMION perekonnaga

KALLIST SUGULAST

THERESE LEPIK'ut

mälestavad leinas

VLADIMIR ja MARTHA LEPIK
HERMAN ja VIRVE perekonnaga
ENDEL ja BRAIDY perekonnaga
LINDA ja PETER perekonnaga
ANNE-MARI perekonnaga
PAULINE VARJAS

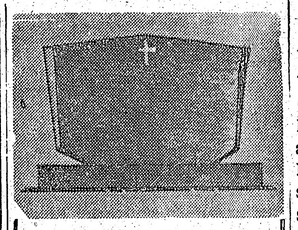

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto,
Ont. M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147, õhtuti 447-1206
Nigul Virro

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS
Annetused ja testamendipärandused on tulumaksuvabad. Annetaja soovid täidetakse.
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

ARMAST

ERIKA LEHELA't

mälestavad

USA SEVIC perekonnaga
HERMAN KIRST abikaasaga

KALLIST SUGULAST

ERIKA LEHELA't

mälestab sügavas leinas

E. KUUSKNE perekonnaga

OOTAMATULT LAHKUNUD

ELMAR SONIN'it

mälestavad

ERNA ja KARL ARRO

OMA ARMAST ÕEMEEST

HEINRICH KUBU

sündinud 7. augustil 1893 Eestis
surnud 25. novembril 1979 Rootsis

mälestavad kurbuses

BRUNO TOOMVÄLI perekonnaga Rootsis
MAGDA KRUG perekonnaga Vancouveris, Kanadas
OLGA ja BORIS TESNOV Vancouveris, Kanadas

Armast klassikaaslast Läänemaa Ühisgümnaasiumi päevilt

ALEKSANDER RIDALI't

surnud 16. novembril 1979 Tallinnas

mälestavad leinas

ALMA
ARNOLD
ERNI
EERIK

MÄLESTAME ARMSAT KAASVENDA

RALF ADAMS'it

lahkunud 23. novembril 1979

KORPORATSIOON ROTALIA

ARMAST

OTU VEELAID'i

mälestab kurbuses

EESTI KODU pere

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aastz. teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K8
Telefon 924-1408

4812 YONGE STREET **221-1159**
(Sheppardi lähedal)
R. S. KANE
Funeral Directors
WILLOWDALE ONTARIO

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Ø Kalifornias elav Eero Omri, kes töötas pikemat aega kiriku administraatorina ühe suurema Lõuna-Kalifornia kiriku teenistuses, sai erilise tunnustuse osaliseks Ühendriikide Kirikute Administraatorite Keskuse poolt. Hiljuti toimunud eelmärgitud organisatsiooni aastakonverentsil Kansas Citys valiti Eero Omri eluaegseks liikmeks ülesnäidatud teenete eest kiriku administratiooni alal. Eero Omri oli ka Lõuna-Kalifornia kiriku administraatorite osakonna presidendiks.

Toronto Eesti Meeskoor laulab raekojas jõululaule

Toronto Folk Arts Council on korraldanud igal aastal Toronto raekojas jõululaulude laulmise, kus on esinenud etnilised koorid ja ansamblid. Seekord lauldakse pühapäeval, 16. detsembril kell 2 päeval. Vietnami ansambli, inglise, kahe poola, hollandi, itaalia ja austria kooride kõrval esineb ka Toronto Eesti Meeskoor Harri Toi juhatusel viie lauluga.

Egiptusele oma uraanikaevandus

KAIRO — Egiptuse esimene uraanikaevandus läheb käiku uue aasta alguses Niiluse oru kõrberajoonis. Kaevandus on esimene kolmest, mis alustavad tegevust 1980. aastal, produtseerides 30 ja 50 tonni uraani esimeses produktsioonifaasis. Hiljem tõuseb produktsioon 100-le tonnile. Saadud uraanist on küllalt kahe aatomjõujaama käigus hoidmiseks.

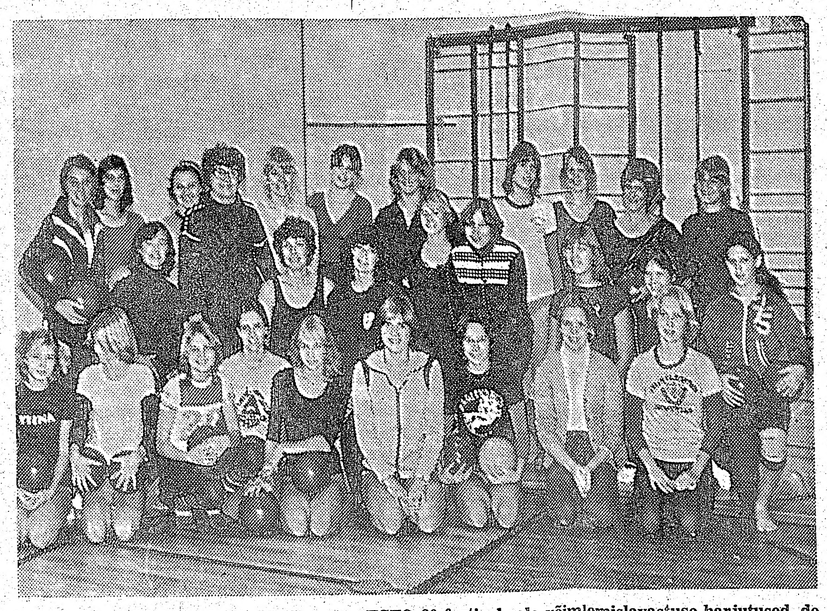

8. ja 9. dets. nädalalõpul toimus Torontos ESTO-80 festival-gala võimlemislavastuse harjutused, demonstratsioonid ja seminar. Leida Leesment, kes on võimlemise üldjuhiks, viibib praegu Torontos koos oma Malmö-tüdrukust abilisega, demonstreerisid lavastuse koreograafilist külge, mis võeti videolindile ja levitatakse P.-Ameerika eestlaste keskustes, kus on naisvõimlejaid. Pildil grupp võimlejaid, juhtide ja esinejatega Montrealist ning New Yorgist. Harjutuspäeval oli New Yorgist tulnud Irja Parming-Ojamaa, Montrealist Hille Sutt-Viires, Pille ja ta õde Ülle Leitham'id, kes Torontos õpitu viivad edasi oma võimlemisgruppidesse. Foto: Vaba Eestlane

Eduard Tubina „Reigi õpetaja" Estonia laval

„Vanemuise" teatris jõudis suve alguses lavale Eduard Tubina teine Aino Kallase romaani ainel loodud ooper „Reigi õpetaja". Novembri keskpaiku külastas teater sellega ka Tallinnat, kus andis etenduse ammugi väljamüüdud saalile. Sel puhul oli Stokholmist Tallinna sõitnud ka ooperi looja Eduard Tubin koos oma abikaasaga, kusjuures pärast etendust tuli tal kodumaa eestlastelt tänutäheks vastu võtta sülem lilli.

Ooper „Reigi õpetaja" valmis Tubinal juba 1970/71 aastavahetusel, kirjutades selle kolme kuuga. Tubin oli ooperi lavastusega täiesti rahul, isegi orkester oli sellega hakkama saanud, kuigi muusika olnud orkestrile esialgul võõras.

Oma tööst rääkides ütles Tubin, et kuigi tal on visandeid 11. sümfoonia jaoks juba olemas, ta selle juures veel ei tööta. Küll on ta saanud kätte 1937/38. aastal kirjutatud ballaadi baritonile ja klaverile „Ylermi" (Eino Leino sõnad), mis oli sõjaaastail kaduma läinud ja nüüd üles leitud. Nüüd Tubin kirjutas sellele orkestrisaate, kuid seni pole seda veel ette kantud. Samuti ta on vahepeal ümberkirjutanud pooleli ärapõlenud 4. sümfoonia.

Lisaks ta on kirjutanud tänavu keelpillikvarteti, „Reekviemi" meeskoorile, orelile ja trompetile, viis eesti tantsulugu sooloviiulile, flöödisonaadi. Neist „Reekviem" on pühendatud langenud sõdurite mälestusele, see on viieosaline ja loodud H. Visnapuu ja Marie Underi sõnadele.

E. Tubin on 74-aastane ja heas loovas vormis ning ehk kirjutab koguni veel kolmanda ooperi Aino Kallase romaanile „Hundimõrsja".

Soome „Finlandia" televisiooni jõulusaated

Mitmed eestlased vaatavad soome „Finlandia" televisiooni saateid. Selle aasta jõuluprogrammis on palju muusikat ja mitmeid huvitavaid esinejaid. Programm saadetakse järgmiselt: laupäeval, 15. detsembril kell 8.30 õ. Graham Cable TV kaudu, kesknädalal, 19. dets. kell 9.00 õ. Keeble TV.

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame:
Zeiss, Rodenstock, Metzler
Spetsialiseerunud contact lenside alal
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
TELEFON 535-6252

Müügil puhas, pastöriseerimata
MESI
30 Dewson St. (Ossington-College)
Tel. 534-0563
Palume ette helistada

KAASMAALASED!
Puhastan keemiliselt (steamcleaning) Teie divaanid ja toolid, vaibad seinast seina ja lahtised Teie oma kodus. — Hel. Erik Lokbik 447-9834

FINN-AUTO
Teen kõiki mehaanilisi parandusi (mitte keretöid)
3323 Danforth Ave. Tel. 691-9553
RISTO SAARENVIRTA

EUROPEAN
SHEEPSKIN
COATS . . . at
WHOLESALE PRICES!
Ladies' — Men's
AS ILLUSTRATED
LADIES
Reg. $975 ..... $550
MEN'S
Reg. $650 ..... $395
Müüakse kõigile.
Hoiduke jaemüügi hindadest ja säästke sadu dollareid ostes parimaid lambanahkseid mantleid, mis üldse kunagi Kanadasse imporditud.
Monday to Friday 9-6
Saturday 9-4
Qimpex Limited
448 KING ST. W.
at SPADINA 362-0083

HELISEGE, JÕULUKELLAD!
Taas on aeg jõuluostudeks.
Meilt saate:
★ JÕULUSINKI, SUITSUKALKUNIT
★ SOOME JÕULULEIBA ★ LÕHET
JÕULUVORSTID (veri- ja valged tanguvorstid)
★ Vorsti- ja lihalõiked
★ Heeringad, juustud, rosolje, mitmesugused salatid
★ Soome kohv, saiad, piparkoogid ja palju muud head
KINKEESEMED
★ PUUESEMED ★ HELIPLAADID
★ LAUDLINAD ★ KÜÜNLAD JA KÜÜNLAJALAD
★ SHOKOLAADID
Andke tellimised hiljemalt 15. dets.
TERE TULEMAST!
SCANDIA DELICACIES
2079 Yonge St., Toronto, Ont. — Telefon 489-0162
KUI OLETE SISSEOSTE TEGEMAS, KÕHT LÄHEB TÜHJAKS, SIIS TULGE MEILE LÕUNAT SÖÖMA

Sobivaks jõulukingiks
MANIVALDE
PUUESEMED nüüd saadaval
MAICRAFT Inc.
759 QUEEN ST. E, TORONTO, ONT.

FINN TASTE BAKERY
7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824
Teie jõululauale maitsvaid saiu, küpsiseid, torte jm.
Tellige meilt suitsusinki, -kalkunit, soolalõhe jm.
ANDKE TELLIMISED VARAKULT
Äri avatud: laup., 22. dets. 9—6, esmasp., 24. dets. 9—4. Reedel, 28. dets. 9—7, laup., 29. dets. 9—4, esmasp., 31. dets. 9—4.
Puhkuse tõttu suletud 1.—7. jaan. 1980

From the outside, the new Finn Arrows look the same as other cross country skis.
But, if you sawed a Finn Arrow in half...
The average pair of 200 centimeter long touring skis weighs 2012 g. A pair of the new 200 centimeter Finn Arrows weighs just 1425 g. And yet the Finn Arrows are stronger. The illustrations show you why.

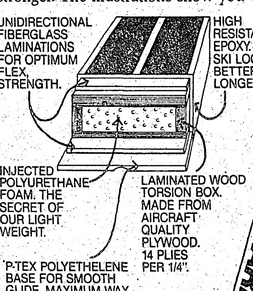

The construction is the same as the world's top racing skis. That's a guarantee that they'll give you the performance you want. But there's another guarantee on Finn Arrows: a one year guarantee that tells you the skis are not only very light-but also very strong. And all this costs rather less than you'd expect.

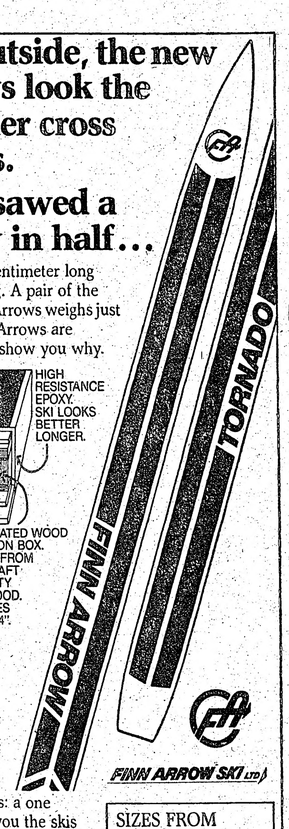

SIZES FROM 170 cm to 220 cm
$84.00 per pair

You'll be one of the first in Canada to own these skis.
They're just being introduced. And one of the few places you'll find them is at Finnski. They'll also help you select the right boots and bindings from their extensive selection. Match the Finn Arrows with the right kind of poles. Tar the skis. Hot wax them. And give you any other help you need.
FINN SKI
288 Danforth Ave. 466-8001 2584 Yonge St. 488-7272

M.T. MANKIN REAL ESTATE REALTOR
MARK T. MANKIN REALTOR
2670A Yonge St. (at Lytton Blvd) Toronto M4P 2J5
Kinnisvara ostu või müügi korral helistage
TOOMAS MANKIN, tel. 487-4477, kodus 447-2017

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
9 Queen St. E. Toronto — Tel. 368-5011
Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame). ★ SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ★ Kanvaa mitmes värvis — SOODSAD HINNAD. Avatud: esmasp.—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4. Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. Tel. 469-2205, kell 3—5 p.l.

Äri on avatud jõuluostudeks
alates 3. detsembrist järgmistel aegadel:
esmasp.-reedeni kell 10-9, laup. 9.30-5.30
PARIM JÕULUKINKIDE OSTMISE ÄRI
Suures valikus liitala klaaskaupu ★ SAUNA kosmeetika tarbeid ★ Saunatarbeid ★ Küünlaid ★ Küünlajalgu ★ Soome kompvekke ★ Tekstiile kardinateks ja seinakaunistusteks ja kleidiriideld ★ Suuski ja suusavarustust ★ Ja palju muud
SUOMI-AITTA
ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST
2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 ● TELEFON 483-6650

THE FINNISH PLACE
5463 Yonge St. Willowdale ● Finchi lähedal
Telefon 222-7575
JÕULUD ON LÄHEDAL! Kui lähete tegema jõuluoste, siis külastage esimeseks meid.
Meil on kvaliteetsed kaubad. ★ MADE IN FINLAND ★
Klaakaubad, ehted, küünlad, küünlajalad, mängud, laudlinad, servietid, heliplaadid, jõludekoratsioonid jm.
IGASUGUSEID DELIKATESSE JA PAGARISAADUSI
Tellimised jõulusingile ja muule ända varakult
Avatud alates 10. dets. iga päev 9—9, jõululaupäeval 8—2.

Jõulukontsert Peetri kirikus

Läinud pühapäeva õhtul toimus Peetri kirikus jõulukontsert, millest kirikutäis vaimuliku muusika sõpru osa võtsid. Kontserdil olid kaastegevad koguduse segakoor Cantate Domino C. Kipperi juhatusel, Noortekoor „Lootus" Rosemarie Lindau juhatusel, kes juhatas ka „Musica Viva" orkestrit, lisaks solistid ja Inga Korjus orelil.

Kontserdi esimesel poolel esitati Lembit Avessoni jõulukantaat „Üks roosike", mille üheksas osas olid kaastegevad koor, siis orkester, koor, retsitatiiv, mille alustas koor ja edasi viis solist. Koor laulis teemameloodiat „Üks roosike on tõusnud" ja siis jälle kordamööda retsitatiiv ja aaria kuni kantaat lõppes vaimustava juubeldusega „Gloria in excelsis Deo".

Kantaadile anti stereofooniline efekt kooride paigutusega, Cantate Domino oli rõdul C. Kipperi juhatusel ja Noortekoor Lootus ning orkester all altariruumis R. Lindau juhatusel. Selles efektikuses sai eriti helisevaks Avessoni helitöö meloodilisus ja muusikaline ilu, mis on jälginud vaimuliku muusika hingestigavaid traditsioone. Teatavasti on helitöö pühendatud Noortekoor „Lootusele", kes oma noorte häältega selle tänumeeli esitas, kuna juhatajana täitis R. Lindau oskuse ja kindlusega antud ülesannet.

Cantate Domino esitas veel neli jõuluteemalist laulu, M. Miido „Jõuluöö", H. Tobias-Duesbergi „Jõuluöö", J. Aaviku „Jõuluunelm" ja C. Kipperi „Gloria".

Järgnevas meditatsioonis praost O. Puhm käsitles muusika ja laulude tähendust, millega valmistutakse jõuludeks. Eesti rahvas on alati laulu armastanud, eriti raskusis olles. On ilusaid laule, mis meid ühendavad. Ta ütles, et Issand õnnistagu lauljaid, kelle laul tuletas meelde inglikooride laulu. Alati, kui midagi head teeme, siis on inglid meiega ja tunneme end paremini, süda ja suu on harmoonias taevaga.

Kontserdi lõpupalaks oli katkend G.F. Händeli oratoorumist „Judas Maccabeus". See hõiskav vaimustuskõllane helitöö vormus Elna Libe ja Olaf Härmi duetis, Lindau õdede tertsetis ja kooride ning oreli ühises lõpuosas tõeliseks vaimustuspurskeks, mis alati on haaranud ja andis ka seekord kuulajaile elamuse, millele võib jõulupühade hooaeg oma jõuluevangeeliumiga ehitada tõelise usutunnetusliku jõulutunde.

Peeter Kaupsi akvarellide näitus

Möödunud laupäeval avati T.E. Baptisti kiriku noorteruumis Peter Kaupsi 1979. aastal loodud akvarellide näitus. Kogu väljapanek hõlmas 30 korralikult raamitud tööd.

P. Kaups on oma eelmistel näitustel kasutanud kahte meediat, nii õlimaali kui ka akvarelli. Kahel viimasel suvel on ta võtnud osa kahest suvekursusest Maine'is ja ilmselt saadud oskused on ta kallutanud akvarelli poole. Eriti uudne on ta tänastes töödes sulavas, puhtas akvarellilaadis töötamine. See uudsus on andnud mõningat müudatust vabamaks värvikäsituluseks ja meeleolukuseks maastike nägemisel, mille parim näide oli „Punane maja kiinkal".

Oma teemastiku on ta saanud suures osas Atlandiäärsest loodusest, kuid ka Kanada teiselt, läänerannikult ja Ontario maastikest. Üheks osaks on mõnetise nostalgilise varjundiga vaated Tallinnale, nii loojale enesele, kui ka sellist laadi tööde hindajale.

Möödunud laupäeva pealelõunal oli ka lühem avatseremoonia, kus kõneles dr. Evald Mänd. Juba avapäeval oli 18 tööd müüdud.

Vaimulik kontsert Peetri kirikus

Pühapäeval, 2. dets. toimus Peetri kirikus Musica Divina Singers ja Musica Viva kammerorkestri ühine kontsert Lembit Avessoni juhatusel. Kuigi samaaegselt oli mitu teist eesti üritust, leidus vaimulikul muusikal rohkesti sõpru, kes suure huviga elasid kaasa koori ja orkestri esinemisele, mis tavakohaselt oli kõrgetasemeline.

Kavas oli F. J. Haydni „Missa St Ioannis de Deo", F. Geminiani „Concerto grosso „La Follia" ja A. Vivaldi mitmeosaline „Gloria". Viimases olid koorisolistideks Lois Bradley, Jean Mautner, Margaret Smith ja Irene Loosberg. Orelil oli kaastegev Robert Bastendorff.

Kooris laulavad mitu eestlast ja selletõtu ongi huvi selle kui oma koori vastu alati olnud elav. Koor ja orkester on korduvalt tutvustanud kuulajaile vaimuliku muusika suurteoseid, mida tavaliselt pole orkestrite kavas. Sellise tutvustamisega on Lembit Avesson teinud tohutultsuure töö eestlastele vaimuliku muusika omaseks tegemisel.

RISTSÕNA NR. 1014

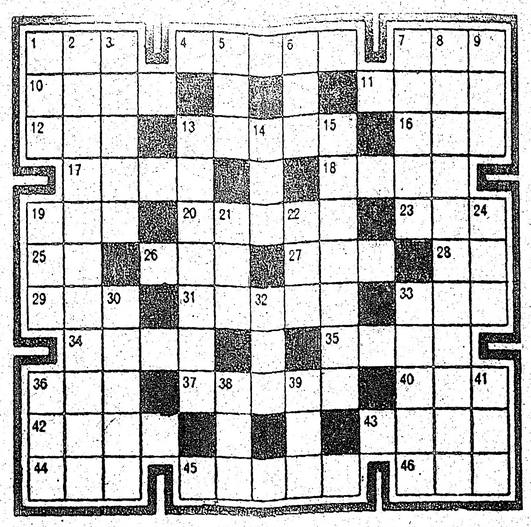

Põikread: 1. Eesti lastekirjanik, 4. Muusikapala, 7. Korter ingl.k. lüh., 10. Annab valgust, 11. Vana Testamendi prohvet, 12. Õhtupuna, 13. Kahemastiline purjekas, 16. Sõna lastemängus, 17. Looma kehaosa, 18. Eesti naiskirjaniku eesnimi, 19. Juhtub muinasjuttudes, 20. Jõulupuu „lehed", 23. Kuiv rohumaa, 25. Noot, 26. Kaunistus, 27. Elav, kärmas, 29. Planeet, 31. Natuke, 33. Mõõtühik elektris, 34. Halb omadus, 35. Mäng, 36. Maja juures, 37. Kalapüügivahend, 40. Endine eesti ajakiri, 42. Veesõiduk, 43. Omab, 44. Kolmikkonsonant, 45. Valitseja tiitel, 46. Naisenimi.

Püstread: 1. Eesti maalikunstnik, 2. Sõnad jõuluevangeeliumis, 3. Mitte võõraste, 5. Jõuallikas, 6. Sik-..., 7. Vorm sõnast algama, 8. On lahutamatud jõuludest, 9. Temas, 13. Ain Kalmuse teos, 14. Igatsus, 15. Endisaegne tants, 19. Alati muutlik, 21. Ehteasi, 22. Endine eesti ajakiri, 24. Unenägu, 30. Kõrgem seisus minevikus, 32. Vanadus, 33. Soome kirjastus, 36. Koha määrsõna, 38. Riie, 39. Vankri osa, 41. Aedvili.

RISTSÕNA NR. 1013 LAHENDUS

Põikread: 1. Virkus, 6. Pappel, 10. Rahel, 11. Ogalik, 12. Villem, 13. Nutikas, 14. Anum, 16. Stan, 18. Sõna, 19. Ulualune, 22. Mesi, 24. Lusikas, 25. Haavatu, 27. Taat, 29. Mart Saar, 32. Loks, 35. Erie, 36. Koha, 37. Havanna, 39. Saabas, 40. Tirana, 41. Tirin, 42. Klaver, 43. Setter.

Püstread: 1. Voolas, 2. Raatus, 3. Urin, 4. Sakutama, 5. Teritus, 7. Apis, 8. Palitu, 9. Lumine, 12. Varu, 15. Mõniste, 16. Slovakk, 17. Anita, 20. Liha, 21. Tuhar, 23. Esta, 26. Atlantis, 29. Araabia, 29. Metsik, 30. Ridala, 31. Ahas, 33. Sonaat, 34. Talaar, 37. Hale, 38. Aine.

PARIM JÕULUKINK

TELLIMISE KUPONG:

Nimi .....

Aadress .....

.....

Palun saata jõulukingina VABA EESTLANE 1 aastaks / ½ aastaks / 3 kuuks

Lisan $ Hinnad lk. 3

Tellija nimi ja aadress:

.....

.....

.....

ILMUS

inglisekeelne kokaraamat

„Cooking Estonian Style"

Hilja Treumuth ja Viivi Piirisild

430 retsepti ★ Hind $8.80 + $1.20 saatekulu, kokku $10.00

Tellimisi võtab vastu „Vaba Eestlase" talitus.

Raamatud saadetakse välja Los Angelesist.

ALNA

TORONTOS

Piduülikondade rentimine

Ülikonnad ja püksid tellimisel

437 DANFORTH AVE.
Tel. 463-8104

Famous Pianos

Hea klaver on eluaegne investeering!

Suur valik tunduva hinnaalandusega.

Ka rentimine.

Saadaval kõik muusika instrumendid.

REMENY

HOUSE OF MUSIC LTD.
553 Queen St. West, Toronto
M5V 2B6 ⊙ Tel. 363-1966

MAARJAMAA kirjastusel ilmunud raamatud müügil Vaba Eestlase talituses

Jüri Uluotsa „Eestlaste lepingud võõrastega XIII sajandil"	2.10
Uku Maasing „Udu Toonela jõelt"	5.25
„ „ „Piiridele Pyydes"	4.20
„poety estoni" — eesti luule antologia itaalia keeles	6.30
Kalju Lepik — Death has a Child's Eyes	4.30
Salasoo ja Salo — Välis-Eesti perioodika	2.70
V. Salo — Riik ja kirikud	2.70
Anführung zu der Etnischen Sprach (Esimene katse eesti keele grammatika ja sõnaraamatu koostamiseks H. Stahli sulest aastal 1637)	2.70
Reedik Willem Wilmanni „Valmid"	2.70
H. Salu — Eesti vanem kirjandus	2.70
Blaise Pascal — Mõtted	2.10
Antonio Possevino — Kiri Mantova hertsoginnale	2.10
Arno Vihalemma — Kunstnik eesti kirjanduses	2.10
Aarand Roos — Juutide kuningas Tallinnas	6.40

Puhast valet sisaldav võrukaelalugu

12.

Miilits taipas. Ta võttis oma portfellist paberilipaka, kus oli number 36 ja hakkas otsima raha tagasi andmiseks, ulatades koheselt ühe rublaliise.

Lindsten tõrjus kätt püsti tõstes ja pead raputades. Ta näitas oma sõrmega miilitsa portfellile ja noogutas selle peale.

Miilits heitis kiire pilgu oma ümber, lükkas rahad portfelli ja noogutas tänulikult.

Sõbrad hakkasid otsima suurte numbritega märgitud müügikohtadest nende oma. Vuotilainen pidi jälle aina imetlema, kui Lindsten tõstis oma kohvri leitud müügilauale:

— See võttis päris loomulikult kingituse vastu.

— Muidugi. Katsu nüüd kord juba uskuma hakata, et siin võtab igaüks kingitusi ehk õigemini altkäemaksu vastu. See süsteem ei saaks muidu püsida. Midagi ei liigu, kui seda ei tule aidata liikuma panna. Üks liikuma panekuks kaasaaitaja on sobiv kingitus, teine on selle süsteemi Blaat, valgustas Lindsten oma sõpra.

— Mis süsteem see on?

— Teenindus teeninduse vastu. Mina teen sinule teeninduse, seda teed sina minule. Teenindused võivad olla mis alal tahes. Hangitakse teisele mingit kaupa, mida see muidu ei saa osta. See jälle aitab sinu lapse ülikooli ja nii edasi.

Lindsten oli võtnud kohvri lahti. Mõned möödujad ostjad olid peatunud ja jäänud kohe imetlema. Lindsten tõmbas kohvrist Vuotilaise violetse naise paruka omale pähe, võttis ühe sääriku ühte kätte ja rinnahoidjad teise ja hakkas puhtas soome keeles oksjonipidajana hüüdma:

— Matjuskale uued moed, Igorile närimiskummi!

Edu oli ettekujutamatu. Nähtus muutis Vuotilaise tummaks ja pani ta peaaegu värisema. Mõne sekundiga kogunes müügilaua ümber inimmüür, kellest igaüks katsus lähemale tungida. Püüdlikud käed olid suunatud kohvris olevate kaupade poole ja mõlin oli suur.

— Võta välja arvuti ja arvesta minu poolt antud arvude kohaselt kursivahesid, käsutas Lindsten.

Vuotilaisel ei jäänud muud üle kui käsku täita. Hirmutundest hoolimata ta ei saanud jätta imetlemata Lindsteni ärimehe võimeid. Kuigi Lindsten ei mõistnud vene keelt rohkem kui arvsõnad, ja neile lisaks mõned „njet" ja „da", ei näinud tal äritsemisel olevat vähemaidki raskusi. Vuotilaise arvutit polnud sugugi vaja tarvitada.

— Pane sinna ainult arvusid. See on puhas reklaam ja rekvisiit, sest varsti müüme sellegi masina, seletas Lindsten. Vuotilainen vajutas hirmust jäigistatuna masina nuppe, aga heitis sama pilgu ka kaubitsemisele ja ümber olevale tegevusele.

Parajasti oli müügil üks säärik.

— Üks säärik! See saatan müüb neidki ükshaaval, tõdes Vuotilainen enesele. Lindsten ulatas just sääriku noorele mehele, kelle pihus oli maksuks 50 rubla. Samas tegi omale läbi inimmüüri teed kohale jõudnud turumiilits. See peatus kui kohale naelutatud ja jäi suu lahti vaatama. Välgukiirusel haaras Lindsten kohvrist õhkõhukesed rinnahoidjad, neid nähtavalt lehvitades, tõmbas omale vastu rinda kui häbelikule naisele, keerutas keha ja heitis riietuseseme miiltsale, kellel oma kogukusele vaatamata olid kiired liigutused. Ametivõimude esindaja sai rinnahoidja kinni juba poolelt teelt. Lindsten tõmbas välja sama õhukesed naiste püksid, lehvitas neidki nähtavalt ja heitis miilitsale. Ametimehe arusaamine oli sama kiire kui käsi ja mees kadus silmapilguga nähtavusest.

Kaubitsemine jätkus teise säärikuga. Seda katsus osta esimese omanud noormees, aga vahele tuli hästi riietatud naine. Kummagi ostjakandidaadi tülitsemine oli pikk ja valjuhääleline. Hetke pärast lahkus naine säärikuga kaenlas ja 65 rubla vaesemana. Noor mees teise säärikuga tungis läbi inimmüüri talle järele.

— Läksid omavahel äri tegema, tõdes Lindsten kuivalt.

Samas kuuldus kustki kõrvalt, kuid mitte kaugelt kolm teravat vilet. Inimgrupi välisserval oli märgata tugevat liikumist ja kuuldus hüüdeid.

— Nüüd minema! karjus Lindsten, lõi kohvri kinni ja haaras Vuotilaisel varrukast. Mehed hakkasid murdma teed läbi tiheda ostuhuviliste hulga. Vuotilainen kirus jämedalt ja suure häälega, surus küünarnukkidega tee lahti ja Lindsten järgnes talle oma kohvriga päravees.

Viled, hüüded ja selged käsklused ägenesid inimjõugu teisel poolel. Samas müüjad pääsesid tihedast, üha keskpunkti poole tungleva rahvamassi ääreservale ja hakkasid jooksma. Nad jõudsid juba turu nurgale, kui kimedad viled jälle ägenesid. Oma selja taha pilgu heitnud Vuotilainen nägi kolme miilitsat just inimjõugust läbi pääsenud olevat ja neile järele jooksvat.

Meelekohad tuikasid ja südamed tagusid, kui sõbrad higistavate selgadega pöördusid nurga taha. Polnud kahlustki selles, et tagaajajad olid nende kannul. Mõne sekundi pärast jõudsid needki ümber nurga.

Seljataha vilksatanud Lindsten märkas samas lähenevat taksot. Ta jooksis otse takso ette, nii et sõitja oli sunnitud peatuma.

— Sisse! ta karjus Vuotilaisele. Seda poleks siiski vaja olnud käskidagi, sest ta oli juba eesukse lahti tõmmanud ja seadis end istmele. Lindsten sisenes samas kohvriga tagauksest.

Taksojuht põrnitses esiteks auto vallutajaid tummalt aga hakkas siis kisama. Lindsten kiskus taskust viierublalise, surus selle üle seljatoe taksojuhi viivitavasse pihku ja käsutas: „Europeiskajasse!" Karjumine ja viivitamine aga jätkus. Lindsten tõi välja veel kümnerublalise, surus selle mehele pihku ja kordas oma käsku:

— „Europeiskaja!" Davai!

Mehe jutuveski ehmus lukku. Ta heitis pilgu rahadele ja „Lada" hüppas tormakalt liikuma just siis, kui tagaaknast välja vaadanud Vuotilainen nägi esimese miilitsaist jõudvat ümber nurga. Hele vile lõikas jälle õhku ja taksojuht aeglustas liikumist. — Davai! „Europeiskaja!" karjus Lindsten ja lükkas uue viierublase taksojuhi näo vastu. Kiirus suurenes hetkega ja auto keeras ümber nurga.

Sõit toimus suure kiirusega ja mõne nurga juures pidid jalakäijad tänama oma õnne. Soomlased istusid paari ploki ulatuses vaikivaina, enne kui Lindsten märkas võtta kuklasse libisenud paruka oma peast ja sai suu lahti:

— Turu lahtioleku ajad on lühikesed neil vassilidel, aga müügi kiirus kompenseeris. Mõtle ainult, missugune äri oleks selline väike riidekauplus Nevski Prospektil! Selline päris väike intiimpood müüks rohkem läbi, kui kogu Soome tekstiiltööstus jõuaks kududa, heelgeldada ja õmmelda. Ja missugused hinnad! Kui saaksin naabriga sellise kokkuleppe teha, et võiks avada niisuguse poe ja müüa kaupa vabade hindadega ja osta rubladega õli, mille eest maksaksin päris vabatahtlikult topelthinda, siis see oleks küll kõikide aegad rahvusvaheline tipptrustkompanii.

Lindsten oli saanud oma endise meelerahu tagasi. Ta ei saanud jätta oma lennukaid mõttearenguid väljendamata:

— Igaüks võidaks! Kunded saaksid just seda mida soovivad ja mida muidu ei saa. Kaubast nad ei maksaks rohkem kui ise soovivad. Nõukogude riik saaks oma õlist kahekordse tulu. Soome tekstiiltööstusel oleks piiramatud eksportdivõimalused suureparaste hindadega. Ja õlikriiside maailmas saaks Soome oma rahvamajanduse kasuks õli poole hinnaga. Keegi ei kaotaks, kõik osalised vaid võidaksid.

(Järgneb)

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J 2H7

VABA EESTLANE

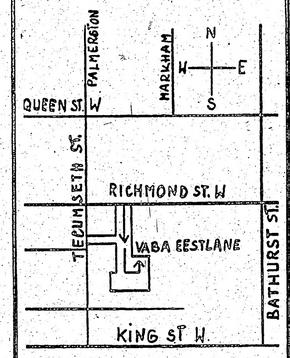

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE
VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks tolli ühel veerul ... $3.50
esiküljel ... $4.—
tagaküljel ... $3.75

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. Vaba Eestlase talitus
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70,
Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. Mrs. Leida Marley
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

Heldur Ester 60-aastane

Õigus- ja majandusteadlane Heldur Ester on sündinud 15. detsembril 1919 Tallinnas. Lõpetanud Viljandi linna Poeglaste Gümnaasiumi 1938 ja Tartu Ülikooli õigusteaduskonna 1942. aastal.

Eesti teistkordse okupeerimise puhul vene imperialistliku kommunismi võimude poolt, õnnestus Esteril põgeneda Soome kaudu Rootsi. Juba Vadstenas laagris olles koostas ta „Praktilise rootsi keele õpiku".

Ester on töötanud Svenska Gulf Oil Company ja telefonivabrik L. M. Ericssoni juures. Oma ametitöö kõrval õppis Stokholmi Kaubandusülikoolis, mille lõpetas 1958. a. tsiviilökonomi kraadiga.

Pärast ülikooli lõpetamis on ta töötanud Stokholmis Riksförsäkringsverketis büroosekretärina ja Stokholmi läänivalitsuses revidendina.

Alates 1972. aasta sügisest töötab Mariestadis, Skaraborgi lääni valitsuses lisaväärtusmaksu shefina. Samas on ta ka ametnikkude esindajana läänivalitsuse juhatuse liige.

Kõrvaltööna on ta paar aastat õpetanud käitismajandust tehnilises gümnaasiumis ja on jätkuvalt õpetajaks läänivalitsuse ja maksude peavalitsuse poolt korraldavatel kursustel. Maksustamise küsimusis on ta korduvalt esinenud etekannetega rootslastele ja eestlastele. Stokholmis elades oli ta pikemat aega ajaleht „Välis-Eesti" toimetuse ja juhatuse liige ning Stokholmi Eesti Algkooli lastevanemate seltsi ja kooli hoolekogu esimees ja Eesti Maja vanemate kogu liige.

Meie välisvõitluse tööst on ta juhtivalt osa võtnud Eesti Rahvusfondi esinduskogu ja juhatuse liikmena ning tegev olnud Eesti Parempoolse Ühingu asutajana ja esimehena.

Ka Rootsi ühiskondlikus ja poliitilises elus on Ester tegev. Ta on Stokholmis olnud Boo osakonna ehituskomisjoni liige, Medborgarskola Boo osakonna esimees, revidendiks Rädda Barneni läänior-ganisatsioonis, Saco ühingu abiesimeheks läänivalitsuses. Mariestadis on ta akadeemikute ametiühingu Saco/SR läänivalitsuse ühingu esimeheks ning ta on ka Juristide ja Ühiskonnateadlaste Liidu Skaraborgi osakonna esimees.

Üle neljakümne aasta kuulub Ester Korp! Vironiasse, kus ta on korduvalt olnud Korp! Vironia Rootsi koondise esimeheks ja olnud ka Eesti Korporatsioonide Liidu Rootsi esimees.

Suhtlemisel kaasinimestega on Ester sirgejooneline käitumises ja alati sõbralikult abivalmis. Ta on huumoririkas ning armastatud paljude, eriti soojalt aga oma kaasvendade poolt.

Tänulikud aatekaaslased ja sõbrad kõikjal saadavad südamlikke tervitusi Heldur Esterile tema 60. sünnipäeval ja soovivad temale jätkuvalt parimat tervist ja õnne edaspidiseks eluks ja tööks.

WOLDEMAR PALM

ARSTID

ERIC HARELA, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
331 Sheppard Ave. E. Willowdale
TELEFON 224-0444
Aeg kokkuleppel

ALLAN G. OOLO, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
North Scarboro Professional Centre'is, 3420 Finch Ave. E. (Warden'i juures) Scarboro, Ont. M1W 2R6
TELEFON 497-4802

S. BROGOWSKI, O.D.
OPTIK
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES

Vene veste

Kommunismi suurest müüdist

Kommunism on end ümbritsenud ja toidab end müütidega. Suurim neist (selle kõrval, et dialektiline materialism on pandiks universaalsele õiglusele ja kõikide heaolule ning õnnelikkusele) on propaganda vale, mis kuulutab kommunistide teeneks seda, et Venemaa vabanes tsarismi autoritaarsusest ning mahajäänud ja vilets „muzhikute" maa transformeeriti industrialiseeritud kultuurriigiks. Seda müüti korrutavad kõik maailma ajaloo-raamatud, ning sellesse valesse usuvad enamik inimesi nii sees- kui ka väljaspool Nõukogude Liitu, naiivselt aimamata, et see maa oleks olnud tänapäeval palju kaugemal ilma kommunistideta!

See on seisukoht, mida ajaloolis-te faktide ja isiklike kogemuste põhjal püstitab isik, kes ise silmapaistva kujuna seisis sündmustekeerise keskpunktis, mis „raputasid maailma" ja andsid sellele teise näo: Vladimir S. Voytinsky.

See nimi pole meie inimestele kindlasi mitte tuntud. Ega minagi teadnust temast enne, kui ühe raamatukaupluse „jääkide" müügilaualt võtsin juhuslikult üles, ning ajaloohuvilisena ostsin ta autobiograafia, „Stormi Passage", alapealkirjaga „Isiklik ajalugu läbi kahe Vene revolutsiooni demokraatiasse ja vabadusse, 1905—1960".

Raamat osutus lugemisel dramaatilisemaks ja põnevamaks kui mõni seiklusromaan, ainult täis kaineid fakte, teravaid, elulisi tähelepanekuid, ning analüütilise vaimuga teadlase hinnanguid.

Teadlasena ja majandusteoreetikuna autor oligi laialttuntud ja hinnatud Ameerika nii akadeemilistes, kui ka ametiühingute liikumises, ajavahemikus 1935 kuni oma surmani 1961.

Valitsuste ülesandel, või kutsel, viibis ta sageli loengutereisidel Lõuna-Ameerikas ja Aasia maadel, ning enne USA-sse asumist olid temal märkimisväärsed teened Saksamaa majanduse planeerimisel 1929—1933. Hitleri võimuletulek ajas teda välja Saksamaalt, ning kommunistide tagakiusamine ja „veto" tegid tal võimatuks asuda Shveitsi, Genfi Rahvusvahelise Tööbüroo teenistusse juhtiva jõuna.

Kuid meid, eriti vanema põlve inimesi, kes mälетavad sündmusi, mis ei jätnud puudutamata meiegi kodumaad, ei huvita Voytinsky mitte niivõrd teadlase-õpetlasena, kui mehena, kes isiklikult võttis osa revolutsioonidest, ning tundis isikuid, kes neid revolutsioone juhtisid. Tõotusrikka ja kõrge intelligentsiga noorukina viis ta idealism teda 1905 revolutsioonisündmustesse juba üliõpilaspäevil. Kümme aastat veetis ta tsaariaja kõige karmimates vanglates, surmamõistetute kongides, väljasaadetuna Siberis, — ning leidis lõpuks neis siiski rohkem inimlikkust, kui „paradiisi" toojate, bolshevikkude-kommunistide rezhiimis.

Ta tutvus Leniniga 1906-dal aastal, kuid katkestas temaga sidemed 1917, kui Lenin nägi, et temast ei saa ealeski kommunisti, vaatamata, et ta oli olnud „Izvestja" toimetaja ja juhtiv liige Petrogradi Sovjetis.

Kui kõik mõõdukad demokraadid, liberaalid, kõnelemata parempoolsetest, ning Leninile opereerivatest „menshvikkudest" oli kommunistide võimuletulekuga brutaalselt tehtud lindpriideks, siis oli ka Voytinsky nende seas. Ta pääses vaid imekombel punakaartlaste käest ja kindlast surmast vanglas. Üldises kaoses õnnestus tal põgeneda Kaukaasiasse, ning sealt hiljem Läände.

Autor mainib, et ajavahemikus 1905 kuni 1917 olid n.n. „bolshevikud" Venemaa näitelavalt pea täielikult kadunud (juht Lenin oli teatavasti Shveitsis maapaos), ning 1917 a. tsaari kukutamisel ei etendanud nad praktiliselt mingit rolli. Tsaari-rezhiim langes nagu iseenesest, tuha-all hõõgunud rahvamasside rahulolematuse, tsaari isiku nõrkuse, ning ta nõuandjate massiivse ükskõiksuse ja korrupteerituse tulemusena! Bolshevikud tulid välja hoopis hiljem.

Nemad ei kukutanud tsaari, nemad kukutasid Venemaa ajaloo esimese, kuid sellejuures organiseerimatu ja kommunistide väikese, kuid brutaalse jõu jaoks abitu demokraatliku rezhiimi, Kerensky Ajutise Valitsuse.

On paljuütlev fakt, et Esindajate Kogu valimistel, mis toimusid pärast komm. võimuletulekut, ning nende tugevast survest hoolimata, ei saanud bolshevikkude partei mitte rohkem, kui vaid ühe veerandi valimistel antud häältest! Omades endi ässitajate läbi mõjuvõimu demoraliseeritud Petrogradi ja Kroonlinna garnisonides, polnud kommunistidel raskusi demokraatlikult valitud Esindajate Kogu saata laiali, ning kaootilises olukorras terroriga võimu ülevõtta.

Lõpuks oleks huvitav märkida, et Voytinsky, kes isiklike kogemustega on näinud kolme totalitaarse rezhiimi — Vene kommunismi, Itaalia fashismi ja Saksamaa natsismi — võimuletulekut ja nende valitsemismeetodeid, annab kokkuvõtliku hinnangu nende kohta, sõnades:

„Tõde on see, et filosoofiliselt võttes, kommunism, fashism ja natsism, ei kujuta endist mitte kolm erinevat poliitilist süsteemi, vaid need moodustavad ühiseid võtteid kasutava valitsemisviisi, mis opererivad vaid erinevates tingimustes: riigivõimu jumaldamisega, eesotsas oleva isiku näol; põlgus isikuvabaduste, ning ülistus parteile sõnakuulelikkuse suhtes. Ning kõige sellega kaasub alaline surve ja häbitu terror varieeruvates kraadides."

Velle-

wintario

6. detsembril peetud Wintario loterii loosimisel langesid kolm 100.000-dollarilist peavõitu pileteile nr. 355474. Kolm 25.000-dollarilist võitu langesid pileteile nr. 822648, nr. 349323, nr. 428211 ja nr. 323197. 1000-dollarilised võidud langesid piletite kombinatsioonile 70182, 100-dollarilised võidud 0553, 10-dollarilised 013, kuna tasuta piletiraamatu annavad numbritepaarid 31, üksköik millises paigutuses.

Toronto gaidid on mitu aastat valmistanud kauneid tekstiilmaterjalist postkaarte. Ka jõululaadal oli neil oma laud, kus gaid Enda Soostar pakub kauaaegsele eesti gaidijuhile Alice Kullangole jõulukaarte. Foto: Vaba Eestlane

Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Seltsi sügispeol anti üle parima haavlipüssi laskuri auhind. Pildil moment väärtusliku Scepter Co. poolt kingitud rändkarika üleandmisest. Pildil seltsi abiesimees August Nõmm, esimees Ü. Villmäe ja karika vastuvõtja Erich Püss. Foto: Tommy Tomson

Herbert Michelsoni uus mälestusraamat ilmunud

H. Michelsoni teine mälestuste ja teatmete teos „Kodumailt võõrsile", traagilisest ajaperioodist 1942—1963, on ilmunud jõulusele lugemislauale. See on raamat noortele, noortesõpradele ja vanemaile autori 60-a. noorsootöö ja 75-a. sünnipäeva tähistel.

Mitmekülgse sisuga, 40 pildiga 240-leheküljeline teos pakub igale lugejale mõndagi huvitavat ja lähedast. See algab noorsootööga Eestis viimaseil aastail enne lahkumist. Põgenemise teekond viib autori hulga eesti noortega Sudeedimaale Egeri noortelaagrisse. Sealt valitud poisterühmaga, pikal jalgsimatkal põgenemisteekonnal vahepeatustega, töötades noorte maatöölaagrites ja tehases, jõutakse viimaks Jenasse, kuhu kogunes eesti noori.

Jenast suurel Balti põgenike eshelonil oma pere ja maatöölaagri noortega jõuti läbi vintsutuste Augsburgi, Hochfeldi D.P. suurlaagrisse. Möödus viis aastat laagrielu töös ja rahvuslikes üritusis, eriti ka eesti kooli ja noorsootöö alal.

Järgnevalt elu Ühendriikides, USA skautluse treeningulaagri direktorina Philadelphia külje all, ühtekokku ligemale 23 aastat. Sealt edenes ka eesti noorsootöö laial rindel, ka tihedais rahvusvahelisis sidemeis.

Ülevaatlikud lühidad vahepeatükid käsitlevad eestlaste elu, ERKÜ tööd, eriti noorsootöös, ülesandeid USA Ameerika mandri Eesti Päevade esimehena jne. Kirjeldusi on esitatud ka neljast skautide maailma-jamboreedest eesti skautide osavõtul. Seekordsed mälestused lõpevad eesti skautluse kuldjuubeli suurlaagriga Kanadas ja Lõuna-Euroopa reisiga Maratoni jamboreele 1963, lõpupeatusega eestlaste keskel Londonis.

Uued kasukad tellimistööna
Kasukate parandused, ümbertegemised ja puhastused soodsate hindadega
Aadress: 5463A Yonge St.
Willowdale, Ont.
(The Finnish Place'i peal)
THE FURRIER
OLLI NIEMINEN
Telefonid: 224-2008, 881-0189

Ostke jõuluks kuulsat
skandinaavia jõulujooki
JULGLÖGG
Saadaval delikatess-ärides või helistage meile tel. 447-6131
SCANDINAVIAN BEVERAGES
1915 LESLIE ST. DON MILLS, ONT. M3B 2M3

BERKLEY STEREO & TV
128 Queen St. South, Centre Plaza Streetsville, Mississauga
Ostke Panasonic, Hitachi, Quasar ja Optonica TV ja stereod
3 aastane garantii, sisseseadmine ja kojutoomine tasuta.
Helistage 826-4846
ERIK TANNER ja TOOMAS SOOTS

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 13. detsembril 1979 — Thursday, December 13, 1979

John Turner ei kandideeri liberaalide juhi kohale

Kanada endine finantsminister ja liberaalide partei silmapaistvamaid isiksusi John Turner tegi möödunud esmaspäeval ametlikult teatavaks, et ta ei kandideeri liberaalide partei juhi kohale, milline positsioon jäi vakantseks kui endine parteijuht Trudeau hiljuti deklareeris, et ta lahkub parteijuhi kohalt. Turner kinnitas ajakirjanikele antud pressikonverentsil, et ta lahkus 1975. aastal liberaalide valitsusest selles veendumuses, et ta tulevikus ei kandideeri enam avalikus ja poliitilises elus juhtivatele positsioonidele. John Turnerit peeti pärast Trudeau lahkumist üheks kindlamaks kandidaadiks liberaalide partei juhi kohale.

Iraani üliõpilased" valguvad USA-st Kanadasse

OTTAWA — Paljud iraani üliõpilased, kes õpivad Ühendriikide ülikoolides, kardavad, et nad saadetakse Ühendriikide ja Iraani vahel tekkinud pineva vahekorra pärast Ühendriikidest välja ning peavad kodumaale tagasi minema. Nüüd on nad hakanud taotlema Kanada viisasid, et jatkata oma õpinguid Kanada ülikoolides. Novembrikuu jooksul on 60 iraani üliõpilast esitanud sooviavaldused Calgary ülikoolis edasi õppimiseks ning apelleerijatega korraldatud intervjuudel on selgunud, et üliõpilased on praegu väga ebakindlad oma poliitilise hoiaku avaldamisel, kuna ühest küljest ei taha nad toetada Khomeini terroristlikku rezhiimi kuid teisest küljest ei saa nad ka praeguste võimumeestega vastuollu minna.

Prof. dr. L. Kuhile Humboldti auhind

Kalifornia ülikoolis Berkeleys astronoomia professorina ja loodusteaduskonna dekaanina töötav dr. Leonard Vello Kuhi auhinnati Lääne-Saksamaa Alexander von Humbodlti fondi auhinnaga. See auhind antakse silmapaistvatele ameerika teadlastele selleks, et edutada saksa ja ameerika uurijate ja uurimisinstituutide vahelist ideede vahetamist.

Dr. L. V. Kuhi kavatseb auhinda-stipendiumi, $38.000, kulutada 1980. a. Heidelbergis stalaarastronoomilisteks ja uute tähtede uurimiseks.

Prof. dr. Leonard V. Kuhi on Saaremaalt pärinevate kauaaegsete väliseestlaste poeg. Ta kadunud isa Juhan ja ema Siina elasid St. Catharinesis, Kanadas, kus Leonard V. sündis. Seal sai ta keskhariduse, mille järele lõpetas Toronto ülikooli. Ph.D. kraadi saavutas ta Kalifornia ülikoolis, Berkeleys. Pärast seda jäigi ta töötama õppejõuna Berkeleysse. Ta on töötanud ka külalisprofessorina Prantsusmaal ja Saksamaal. Praegu on ta „Astronomical Society of the Pasific" president.

VES

* Paljuke on tulu tarkusest ja paljuke rõõmu teadusest, kui ka kõige targem teadus oskab küll elavat surmata, mitte aga surnut elavaks teha.

A.H. Tammsaare

Montrealis tähistati Eesti Vabadussõja algust

Sõjaveteranid ja skautlikud noored koostöös meie rahvusliku tähtpäeva meenutamisel

MONTREAL (VE) — 23. novembril toimus Montreali Eesti Võitlejate ühingu ja Montreali eesti skautlike noorte ühisel korraldusel Eesti Vabadussõja alguse tähistamine koos skautlike noorte vanematepäevaga. See üritus on aastatega muutunud Montreali eestlaste poolt hinnatuks ja seekordnegi osavõtt oli arvukas.

Aktus avati nelja lipu sissetoomisega skautide ja gaidide poolt. Siis süüdati küünlad ja skm. E. Ruberg deklameeris H. Oja luuletust „Me mälestame vendi, kes langend meie eest . . ." Sellele järgnevalt hundud lugesid palve oma kodumaa vabaduse eest, millele järgnes Ülo Ojamaa sõnavõtt, kes andis avasõnaks sõna major Ernst Tiivelile.

E. Tiivel tutvustas meie Vabadussõja tähistamise traditsiooni. Montrealis on umbes 18 aastat skm E. Rubergi algatusel seda tehtud ühiselt eesti skautlike noortega. Sellest peale on see koostöö toimunud üksmeelselt ja inimesi on üritusele juurde tulnud.

See näitab kui tähtis on, et noored ja vanad töötavad koos rahvuslikul alal.

Järgnes hundude ettekanne muinas-Eesti taustal, mis lõppes sõnadega: „Tõuse mu rahvas ja maa, tõuse ja kogune võitlema ja võitle kui üks mees — ära ialgi alla anna!"

Aktusekõne pidas Toronto Eesti Võitlejate Ühingu esimees H. Kivi, rõhutades eestlaste rahvuslike ülesannete täitmise vajadust ja valvsuse tähendust maailmas.

Koosolijaile tõid tervitusi Eestlaste Kesknõukogu Kanadas abiesimees Montrealis P. Möldre, tuues tervitused ka Montreali Jaani koguduse poolt, kelle ruume on alati noortele tasuta kasutada antud.

Teiseks tervitas Montreali Eesti Seltsi esimees Leida Helde, selgitades välisvõitluse ülesandeid ja meenutas neid tõotusi, mis andsime siia maale tulles, mispärast nüüd tuleks EKN tööd majanduslikult toetada.

Siis skm. E. Ruberg tegi teatavaks vanematepäeva käskkirja ja tõi positiivselt esile, et nooremad eestlased peaksid hoolitsema, et eesti rahva ei kahaneks. Meid on ka enne vähe olnud, aga jälle oleme tõusnud.

Nskm H. Altosaar tuletas vanematepäeva kohustusi meelde, aga ka laste kohustusi vanemate vastu. Ülle Leitham ja Linda Kukk esitasid klaveripalasid.

Tunnistuste ja auhindade jagamisel sai parima eesti keele ja loomade sõbra märgi P. Jomm. Major E. Tiivel andis üle omalt poolt Allan Sutt'ile fotoaparaadi, kui parimale hundulaskurile, kes vaatamata oma 9 aasta vanusele laskis toelt 100-st 100 silma ja käelt 100-st 98 silma.

Peale selle sai ta veel kilbid, hõbemärgi ja suure 12-tollise raudnaela, et oli kaks-ja-pool aastat puudumata käinud koondistel.

Major E. Kõiv andis rändauhinna, mis on 12 aastat juba ringi käinud, vanema grupi parimale laskurile Toomas Altosaarele, kes laskis kolmest asendist 298 silma ja lamades 200-st 200 silma, tulles juba aastaid parima laskuri kohale. Isadest oli parim laskur E. Sutt.

Lõpuks E. Ruberg ütles tänusõnu korraldajaile ja abistajaile. Hümniga viidi lipud välja. Järgnes kohvilaul, mille korraldajaiks olid Kalevi lipkonna pereema Elsa Peetsu ja Laine Altosaar. Kohvilaua ajal loositi välja E. Rubergi poolt annetatud maal ja pr. Ojamaa poolt annetatud kook, millest laekunud puhastulu kasutatakse noorte toetamiseks Rootsi suurlaagrisse minekuks.

T.E. Õngitsejate ja Jahimeeste Seltsi sügispeol oli üheks põnevaks momendiks, kus tuli arvestada kastis olevate kalade raskus. Kes „tabas" lähemale, sai kalad auhinnaks. Pildil parim arvestaja pr. Einberg kalakasti vastu võtmas, temale abiks on Karl Paap (vasakul) ja nende vahel seltsi esimees Ü. Villmäe.

Foto: Tommy Tomson

Rodeesias raskusi vaherahu maksmapanekuga

Geriljajuhid ähvardavad saavutatud kokkuleppe puruks rebida

LONDON — Rodeesia geriljajuhid ähvardasid puruks rebida 24 tundi varem saavutatud vaherahu kokkuleppe, kui nende üksustele ei anta võrdset staatust Salisbury valitsuse üksustega. Joshua Nkomo oli öelnud, et nad ei aktsepteerinud vaherahu mitte täielikult, vaid et nad spetsiaalselt reserveerisid selles oma üksuste positsioonid.

Nkomo ütles lisaks, et kui teised kokkuleppe osalised tahavad kokkulepet tõlgendada teisiti, siis nad rebiksid puruks saavutatud kokkuleppe ja heidaksid selle prügikorvi. Samasuguse hoiatuse ja ähvarduse andis teine geriljajuht Robert Mugabe.

See seisukohtade kokkupõrkamine rikkus selle teatud ulatuses lepliku koostöövaimu,

mis möödunud nädalal pärast kolm kuud kestnud nõupidamist lord Carringtoni nõudel saavutati.

Päras esialgset kokkulepet lubasid mõlemad pooled arutada sõjaliste küsimuste lahendamist järgnevail päevil.

See nõupidamine oma endise kolooniaga on võtnud inglastel rohkem aega, kui kunagi enne ja inglased on pidanud viimasel ajal mõningat survet avaldama, et seda asja lõpule viia ja lõpetada juba seitse aastat kestnud geriljasõda. Uued arusaamatused on tingitud asjaolust, et kumbki pool ei usalda teist.

Inglise kaitseminister Martin Ferndale

esitas Inglise ettepaneku võitlevate sõjaväeüksuste vaenutegevuse lõpetamiseks ja neile määratud kohtadele paigutamiseks,

kuid geriljajuhid lükkasid selle plaani tagasi. Nkomo ütles, et see on täiesti vastuvõtmatu.

Nüüd on lord Carrington öelnud, et kokkulepe tuleb saavutada kuupäeval, mis sõjategevus lõpetatakse ja see peaks lootuste kohaselt olema lähiajal. Teiseks tuleb töötada välja väeosade eraldamise plaan, mille järgi vaherahu hakkab kontrollima 1200-meheline Briti Maailmariigi väeosa.

Abistamisvõimalus jõulukingituse ostmisega

Edith Ederma, EAK ärijuht tutvustab oma pühadekaupu

Jõulukinkide ostude probleemid on praegu igale omased. Aitamaks paljusid oma valiku tegemisel, pöördus „Vaba Eestlane" Eesti Abistamiskomitee kinkeäri juhataja Edith Ederma poole sooviga, et ta tutvustaks oma pühadekaupu.

E. Ederma toob esimesena tähelepanu fookusse äsjailmunud eesti ooperilaulja Ingemar Korjuse heliplaadi, kus noor laulja oma meeldiva häälega laulab valiku eesti heliloojate lauludest.

Vaimsete huvidega inimestele on alati sobinud raamatud.

Uudisena jõudis müügile Ain Kalmuse mälestuste kolmas raamat „Päästa meid ära kurjast".

Postiga on teel ja peaks veel enne pühi müügile jõudma kolonel V. Saarseni mälestusteos „See mis ma nägin".

Ärijuht ütleb, et tänavu on suurim valik igas värvitoonis haapsalu sallidest. See meeldiv kootud ese on saanud nagu moeasjaks, mida kantakse vastavas toonis keitidega.

Nagu alati on müügil palju käsitöid, patju, villaseid ja õige peeni laualinikuid, heegeldatud päevatekke.

Tänavu on väga hästi läinud eesti rahvarõivad; veel on saada nii seelikuriideid kui vöösid.

Väga populaarseks on saanud lastele kingitud veidi stiliseeritud rahvarõivais nukud. Audentsed rahvarõivas nukud on aga väga kaunid, kuid ka hinnalised.

Samuti on saadaval palju puunõusid. Eestlaste hulgas on mitu tegijat ja valik on suurem kui eelmisel aastal, mitmeid uusi esemeidki. Kuid ostjate valik olevat tänavu kaldunud praktilisematele asjadele, nagu saunakibud jm. Ka on olemas suur valik Eesti lippe majadele, paatidele ja laualippudeks.

Ja nüüd on jäänud veel tänapäeva hinnalisemast metallist valmistatud ehted.

On olemas 10- ja 14-karaatilisest kullast Eesti vapiga sõrmuseid ja keesid, ripatseid jm. Samuti on hõbesõlgi, setukette jm. eestipäraseid hõbeehteid.

Väga maitsekalt on valmistatud ka puust sõlgi, mil on põletatud muster ja mis on praegu väga populaarsed.

Veel on keraamikat, kunstnik Saaringu skulptuuri ja mitme eesti kunstniku maale. Dekoratiivsed on hellakeste tehtud maiustustest jõulupuud. Veel on nahkalbumeid ja muid esemeid. Jõulukaarte on tänavu harukordselt palju ostetud ja eriti hinnatavad olid värvirikkamad.

EAK-s on mitmel alal inimesi, kes käsitöid teevad.

Saksamaal, kus omal ajal vanemad inimesed olid agarad käsitööde tegijad, on see ala jäänud nooremate teha, kust on pärit peamiselt põimitud linikud.

E. Ederma on suure vastutulekuga teenimas igat ostjat, teades talle naerusuul nõu anda ja valikut teha. EAK-st jõuluoste tehes toetavad eestlased oma abistamiskomitee tegevust, mille üheks lisaks on jõulurõõmu valmistamine neile, kes seda vajavad.

TEADAANNE

Toronto Eesti Ühispanga lahtioleku-ajad eeloleval pühade perioodil on:

JÕULUPÜHADEL:

JÕULULAUPÄEVAL, 24. DETSEMBRIL ON PANK AVATUD hommikul kella 9-st kuni kella 1-ni päeval.

PANK ON SULETUD 25. JA 26. DETSEMBRIL

AASTAVAHETUSEL:

31. detsembril on pank avatud hommikul 9-st kuni kella 1-ni päeval

PANK ON SULETUD 1. JAANUARIL 1980.

JUHATUS

Design Products'i JÕULUVÄLJAMÜÜK

annab teile ka tänavu soodsa võimaluse jõulukinkide ja tarbeasjade ostmiseks.

★ PALJU SUUSKI JA SUUSAVARUSTUST ★

◉ ÕNNEVALAMISE TINA ◉

★ 10% HINNAALANDUST KÕIKIDELT IITTALA KLAASKAUPADELT ★

Tere tulemast soodsaid sisseoste tegema!

JP design products 2584 Yonge St. 488-7272 288 Danforth Ave. 466-8001

POKO's Meat & Delicatessen

767 MT. PLEASANT RD. Telefon 488-2078

Avatud: teisip., 18. dets., kolmap., 19. dets. 9—7, neljap., 20., reedel, 21. dets. 9—8, laup., 22. dets. 9—7.

Pärast jõule neljap., 27. dets. ja reedel, 28. dets. 9—8, laup., 29. dets. 9—7.

TÄHELEPANU: SULETUD ESMASP., 24. DETS. JA ESMASP., 31. DETS.

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE. — Tel. 463-3331

Meil on saadaval:

SOOME RUKKILEIVAD, PIPARKOOGID, LIHAPIRUKAD, KARDEMONISAIAD, JÕULUTORDID, PLOOMIKOOGID, SOOLALÕHE JA PALJU MUUD.

Räägitakse ka eesti keelt.

Andke jõulutellimised varakult, kuid hiljemalt 15. dets.

Avatud: teisip., 18. dets., kolmap. 19. dets. 9—6, neljap., 20. dets. 9—8, reedel 21. dets. 9—8, laup. 22. dets. 8.30—6, esmasp. 24. dets. 9—1

Pärast jõule: 27. dets. 9—6, 28. dets. 9—7, laup., 29. dets. 8.30—3.

SULETUD 30. DETS. — 7. JAAN. Avatud jälle 8. jaan. 1980.